

Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Activiteitenrapport 2004-2007

*Duurzaam Kustbeheer...
een kwestie van evenwicht*

130716

Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Activiteitenrapport 2004-2007

*Duurzaam Kustbeheer...
een kwestie van evenwicht*

VLIZ (vzw)
VLAAMS INSTITUUT VOOR DE ZEE
FLANDERS MARINE INSTITUTE
Oostende - Belgium

Inhoud

Voorwoord	5
1 Doelstelling en structuur	8
1.1 Doelstellingen	8
1.2 Partnerschap en budget	8
1.3 Coördinatiestructuur	9
1.4 Huisvesting	11
2 Kort historisch overzicht	14
2.1 Ontwikkelingen op Europees Niveau	14
2.2 Interkabinettenstuurgroep en taakgroep	14
2.3 TERRA-Coastal Zone Management	14
2.4 Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden	15
3 Realisaties 2004-2007	18
3.1 Internationaal en nationaal aanspreekpunt inzake Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (GBKG)	18
3.2 Implementatie van de EU Aanbeveling inzake GBKG	20
3.3 Realiseren van concrete en lokale acties in het kader van GBKG	21
3.4 Communicatie en sensibilisatie rond GBKG	23
3.4.1 Eigen activiteiten georganiseerd door het Coördinatiepunt	23
3.4.2 Deelname aan activiteiten van anderen	25
3.4.3 Publicaties	26
3.4.4 Websites	28
3.4.5 Het Coördinatiepunt in de pers	28
3.5 Duurzaamheidsbarometer voor de kust	32
4 Blikvangers uit de opstartfase 2001 - 2004	34
4.1 'De Kust, kwestie van evenwicht'	34
4.2 Speelruimte aan de kust	35
5 Evaluatie en een blik op de toekomst	38
5.1 Externe evaluatie in 2006	38
5.2 Plannings- en reflectiemoment 26 maart 2007	39
5.3 Ondertekening protocol	39
5.4 Nieuwe accenten voor de toekomst	40
Colofon	41
Bijlagen	
Bijlage 1 Projectindicatoren doelstelling-2 programma	44
Bijlage 2 Afkortingenlijst	46
Bijlage 3 Activiteitenkalender 2004-2007	47
Bijlage 4 Protocol Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer	62

Voorwoord

Voorliggend rapport geeft een overzicht van de belangrijkste activiteiten en realisaties van het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden in de periode 2004-2007.

Het werd opgemaakt voor een rapportering aan de Vlaamse overheid, enerzijds in het kader van de overeenkomst voor een dienstopdracht toegekend door het Agentschap Natuur en Bos (code AN.GBK/2004/getekend op 22 december 2004) en anderzijds in het kader van de subsidie toegekend door het Agentschap voor Maritieme Dienstverlening & Kust (Ministerieel besluit d.d. 16 september 2004).

Meteen wil ik hier de Vlaamse overheid oprecht en van harte bedanken voor het vertrouwen dat zij stelt in de provincie voor de inhoudelijke ondersteuning voor het geïntegreerd beheer van ons kustgebied.

In maart 2007 werd beslist over een naamswijziging voor het Coördinatiepunt, "geïntegreerd beheer van kustgebieden" (GBKG) werd namelijk vervangen door "duurzaam kustbeheer". In het rapport worden beide termen gebruikt.

Het rapport wordt opgebouwd aan de hand van de strategische doelstellingen van het Coördinatiepunt, waarbij er telkens enkele blikvangers worden toegelicht.

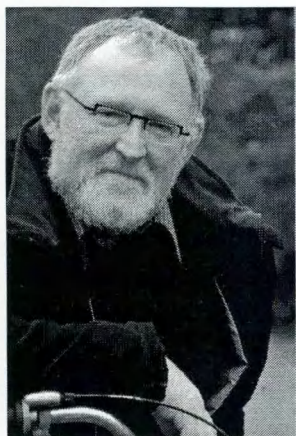
De inleidende hoofdstukken schetsen de doelstelling en organisatiestructuur van het Coördinatiepunt, we geven een inzicht in het partnerschap en het budget en laten de lezer meekijken naar de ontstaansgeschiedenis van het Coördinatiepunt.

Het vierde hoofdstuk geeft een overzicht van de realisaties in de periode 2004-2007. Een indrukwekkende lijst, en al die activiteiten werden geapprecieerd, zoals ook blijkt uit de externe evaluatie in 2006.

In de laatste hoofdstukken geven we een terugblik op de eerste drie jaar van het Coördinatiepunt 2001-2004 en kijken we naar de toekomst.

Met de ondertekening van een protocol voor een principeverklaring over het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, werd een nieuwe fase ingeluid. Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Milieu en Natuur was aanwezig bij dit betekenisvol gebeuren. De partners gaan ten minste voor de komende vijf jaar met elkaar in zee, en hopelijk nog voor veel langer.

Veel leesplezier.

Jan Durnez,
Gedeputeerde voor gebiedswerking

1 Doelstelling en structuur

De missie van het Coördinatiepunt
is het stimuleren van het duurzaam beheer van het kustgebied in België.

1 Doelstelling en structuur

De globale doelstelling van het Coördinatiepunt is het duurzaam en geïntegreerd beheer van het kustgebied in België stimuleren en promoten.

1.1 Doelstellingen

De vijf strategische doelstellingen werden vastgelegd op het strategisch planningsmoment van 1 december 2004.

Het zijn:

1. communiceren over geïntegreerd en duurzaam kustzonebeheer en een sensibiliserende rol opnemen;
2. optreden als aanspreekpunt inzake geïntegreerd beheer van kustgebieden, zowel voor binnen- als buitenlandse betrokkenen;
3. helpen bij de implementatie van de Europese Aanbeveling inzake GBKG (Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2002 betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa 2002/413/EG, publ. 6.6.2002);
4. actualiseren van de Duurzaamheidsbarometer voor de Kust en een actieve communicatiestrategie voeren over de duurzaamheidsindicatoren;
5. bevorderen van de integratie van planning en kustbeleid.

De eigenlijke activiteiten worden jaarlijks vastgelegd in een planning, die goedgekeurd wordt door het Dagelijks Bestuur.

1.2 Partnerschap en budget

Het unieke van het Coördinatiepunt is dat verschillende overheden samenwerken. De partners voor de periode 2004-2007 waren:

- De Provincie West-Vlaanderen, die optreedt vanuit de decretale opdracht gebiedsgericht te werken;
- De Vlaamse overheid, Departement Mobiliteit en Openbare werken, agentschap voor Maritieme Dienstverlening & Kust, Afdeling Kust (voorheen Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Waterwegen en Zeewezen – Afdeling Kust);
- De Vlaamse overheid, Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Agentschap voor Natuur en Bos, cel Kustzonebeheer (voorheen Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer – Afdeling Natuur);
- Het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ).
- Sinds 2005: de federale overheidsdienst Volksgezondheid, veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu, Directoraat-Generaal Leefmilieu, Dienst Marien Milieu.

Het budget van het Coördinatiepunt varieert jaarlijks, afhankelijk van specifieke subsidies.

Een overzicht van het budget wordt gegeven in de tabel op pagina 9. Daarnaast waren er voor specifieke acties budgetten beschikbaar van de projecten SAIL en DEDUCE. Die werden niet opgenomen in deze tabel.

De bijdrage van VLIZ gebeurt in natura, o.m. door het ontwerpen van websites, het opmaken van databanken of door ondersteuning te bieden bij de werking rond kustindicatoren.

Tot april 2005 was er een personeelsbezetting van twee personen. Extra subsidies in 2005 lieten toe het personeelsbestand uit te breiden naar drie personeelsleden.

*Het team van het Coördinatiepunt:
Sylvia Theunynck, Kathy Belpaeme en
Hannelore Maelfait*

	2004	2005	2006	2007
EFRO - Doelstelling 2	72.950,61 EUR	52.819,77 EUR	60.612,59 EUR	53.459,20 EUR
Agentschap voor Natuur en Bos Cel Kustzonebeheer	32.715,59 EUR	32.715,59 EUR	32.715,59 EUR	32.715,59 EUR
IVA Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK), Afdeling Kust	12.500,00 EUR	50.000,00 EUR	50.000,00 EUR	37.500,00 EUR
Provincie West-Vlaanderen	45.224,39 EUR	42.975,17 EUR	49.315,57 EUR	43.495,43 EUR
FOD Volksgezondheid, Veiligheid van de voedselketen en Leefmilieu.		50.000,00 EUR	50.000,00 EUR	
Rijn-Schelde-Delta Kust			7.446,00 EUR	31.749,00 EUR
MDK-bijdrage voor het Spuikomsecretariaat				5.000,00 EUR
TOTAAL	163.390,59	228.510,53	250.089,75	203.919,22

1.3 Coördinatiestructuur

Veel overheidsdiensten en instanties zijn betrokken bij het beleid en beheer van de kust. Vandaar dat ook heel wat andere overheidsdiensten en partners aan de kust betrokken zijn bij de organisatiestructuur van het Coördinatiepunt.

In de periode 2004-2007 waren drie structuren operationeel, met name de **taakgroep**, het **Dagelijks Bestuur** en de **Overleggroep**. Desgewenst konden ad-hocwerkgroepen opgericht worden.

OVERLEGGROEP (wordt vanaf 2008 vervangen door Stuurgroep/Bestuurlijk overleg)

Functie: De overleggroep diende als klankbord voor het geïntegreerd kustzonebeheer.

Voorzitterschap: Vlaams Instituut voor de Zee

Samenstelling: de Overleggroep was samengesteld uit vertegenwoordigers van alle aan de kust actieve sectoren en de federale, Vlaamse, provinciale beleidsniveaus, maar naargelang de noodzaak kon de Overleggroep uitgebreid worden met o.a. vertegenwoordigers van de kustgemeentebesturen en van niet-gouvernementele organisaties.

Vergaderfrequentie: ten minste tweemaal per jaar, verder naargelang de noodzaak. De overleggroep kwam de laatste keer samen op 30 november 2006, en zal vervangen worden door het Stuurgroep/Bestuurlijk Overleg (zie verder).

Jan Mees zat van 2004 tot 2007 de Overleggroep en het Dagelijks Bestuur voor.

TAAKGROEP

Functie: De taakgroep heeft als functie:

- de stuurgroep voorbereiden en gevolg geven aan de beslissingen van de stuurgroep;
- praktische en concrete opvolging van geïntegreerd kustzonebeheer;
- ad-hocwerkgroepen oprichten indien wenselijk.

Voorzitterschap: tot op vandaag werd het voorzitterschap waargenomen door de cel kustzonebeheer van ANB. Na de doorlichting van het Coördinatiepunt in 2006 werd beslist een jaarlijkse beurtrol onder de financierende partners van het Coördinatiepunt in te voeren.

Samenstelling: De taakgroep weerspiegelt de samenstelling van de stuurgroep, met uitzondering van de gemeenten. De gemeenten worden niet in de taakgroep opgenomen, maar in de ad-hocwerkgroepen.

De taakgroep is samengesteld uit ambtenaren die belast zijn met de dagelijkse opvolging van GBKG. Vanuit de bovengenoemde overheidsdiensten kunnen meerdere ambtenaren deelnemen aan de vergadering als experts. De vaste vertegenwoordigers en hun plaatsvervangers worden aangeduid door de minister.

Aan de taakgroep worden vertegenwoordigers van volgende instanties toegevoegd:

- Instituut voor Natuurbehoud
- Vlaams Instituut voor de Zee

Vergaderfrequentie: viermaal per jaar.

DAGELIJKS BESTUUR

Functie: het dagelijks bestuur zorgt voor:

- de dagelijkse opvolging en aansturing van de werking van het secretariaat;
- de financiële opvolging.

Voorzitterschap: beurtrol onder de partners van het Coördinatiepunt. Voor eerste jaar VLIZ.

Samenstelling: één vertegenwoordiger per partner:

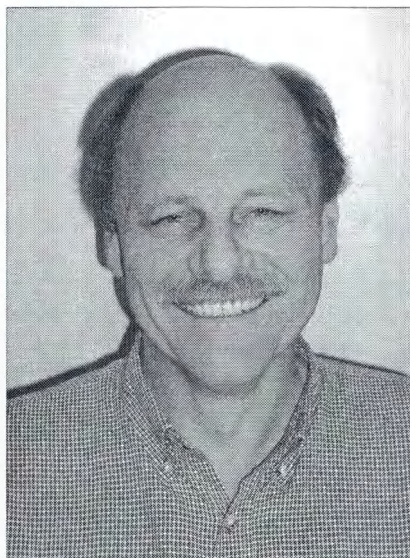
1. Provincie West-Vlaanderen;
2. Departement Leefmilieu, Natuur & Energie, Agentschap voor Natuur en Bos, cel kustzonebeheer;
3. Departement Mobiliteit & Openbare Werken, Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, Afdeling Kust;
4. FOD Leefmilieu;
5. VLIZ (niet-financierende partner).

Vergaderfrequentie: ten minste viermaal per jaar.

Peter De Wolf is reeds sinds het prille begin nauw betrokken bij het geïntegreerd kustzonebeheer. Hij volgt het Coördinatiepunt op de voet via het Dagelijks Bestuur.

Rik Samyn, stuurt het Coördinatiepunt aan voor de provincie West-Vlaanderen, en zetelt hiertoe in het Dagelijks Bestuur.

Namens het FOD Leefmilieu woont Michael Kyramarios het Dagelijks Bestuur bij.

Miguel Berteloot vertegenwoordigt als plaatsvervanger de Afdeling Kust (MDK) in het Dagelijks Bestuur.

Voor de cel Kustzonebeheer (ANB) volgen Evy Dewulf, Jean-Louis Herrier, Ilse Killemaes en Hannah Vannieuwenhuyse (vlr) de werkzaamheden van het Coördinatiepunt via het Dagelijks Bestuur.

An-Katrien Lescrauwaet biedt het Coördinatiepunt inhoudelijke ondersteuning voor de kustindicatoren en zetelt in het Dagelijks Bestuur namens het VLIZ.

AD-HOCWERKGROEPEN

Ad-hocwerkgroepen kunnen opgericht worden door de overleggroep of de taakgroep. In de werkgroepen worden thema's opgenomen die te gespecialiseerd zijn voor de taakgroep. De samenstelling zal variëren naargelang het onderwerp van de werkgroepen.

Er zal over gewaakt worden dat de partners op lokaal niveau (gemeenten, verenigingen enz.) betrokken worden waar dit relevant is.

Op het Strategisch planningsmoment van 1 december 2004 werd de wens uitgedrukt om bijkomend volgende structuren op te richten:

- (1) een **stuurgroep/bestuurlijk overleg**, die zou samengesteld zijn uit hogere ambtenaren met een duidelijk mandaat van de minister. Deze groep zal in 2008 opgericht worden en zal in de plaats komen van de Overleggroep.
- (2) Een **klankbordgroep**, die moet instaan voor de informatiedoorstroming naar het maatschappelijke middenveld en die de kans wil geven aan alle betrokkenen om nieuwe thema's inzake duurzaam kustbeheer naar voren te schuiven. De vorm van het kustforum wordt in 2008 verder besproken met politieke vertegenwoordigers van de kustgemeenten en op Vlaams niveau.

1.4 Huisvesting

Bij aanvang was het Coördinatiepunt gehuisvest in de hoofdzetel van de provincie, namelijk in het provinciehuis Boeverbos.

Een uitvalsbasis aan de kust leek echter logisch, wegens de thematiek én om het contact met de lokale partners aan de kust te bevorderen. Na de verhuis naar de nieuw gerenoveerde kantoren in de pakhuizen van de Oostendse vismijn in februari 2002, bood het VLIZ aan om het Coördinatiepunt een plaats te geven onder haar vleugels. Dit kon maar tot eind 2005, want het VLIZ had uitbreidingsplannen.

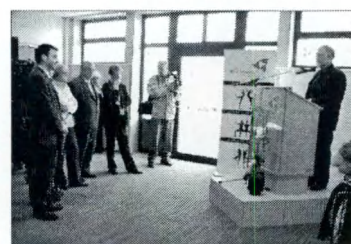
Bij de tweede renovatiefase van de pakhuizen, besloot de Provincie om zelf ook drie pakhuizen te renoveren voor een **Provinciaal Ankerpunt Kust**, kortweg PAK.

Het PAK werd officieel geopend op 8 mei 2005. Het biedt onderdak aan het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, het Steunpunt Natuur- en Milieueducatie Kust, het Regionaal Economisch Sociaal Overlegcomité (RESOC) Oostende, en diverse projectmedewerkers, zoals voor "Integrale kwaliteitszorg aan de kust" en voor "De Zee van Toen". In de tweede helft van 2006 vond ook de Provinciale Uitleendienst Audiovisueel Materiaal Oostende er een onderkomen.

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer is gehuisvest in het Provinciaal Ankerpunt Kust, dat officieel geopend werd op 8 mei 2005.

Gedeputeerde Jan Durnez stelt met trots de provinciale werking in het ankerpunt Kust voor. Ook de gouverneur verwelkomt als de voorzitter van het VLIZ, de nieuwe burens van het Vlaams Instituut voor de Zee.

2 Kort historisch overzicht

Geïntegreerd kustbeheer in ontwikkeling

2 Kort historisch overzicht

2.1. Ontwikkelingen op Europees niveau

De Europese Unie verzocht de lidstaten in de **resolutie van de Raad van 6 mei 1994** betreffende een "communautaire strategie voor geïntegreerd beheer van de kustzones (94/C 135/02)" om hun inspanningen voor de bescherming van de kustzones te intensiveren. In de mededeling van de Commissie aan de Raad en het Europees Parlement inzake geïntegreerd beheer van kustgebieden (COM (2000) 547 definitief) werd een strategie voor Europa voorgesteld waarbij getracht werd een gezamenlijke aanpak van planning en beheer van het kustgebied te bevorderen. De Europese Unie zou in deze strategie zorgen voor leiderschap en sturing ter ondersteuning van de uitvoering van GBKG door de lidstaten op lokaal, regionaal en nationaal niveau. Dit resulteerde in 2002 in de **Aanbeveling** betreffende de uitvoering van een Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (GBKG) in Europa. Die werd goedgekeurd door het Europees parlement en de Raad (2002/413/EG, gepubliceerd op 6.6.2002). In deze Aanbeveling worden de Europese lidstaten verzocht rekening te houden met de strategie voor duurzame ontwikkeling en een strategische aanpak op te stellen voor hun kustbeleid. Hiertoe moeten zij een nationale inventaris en strategie voor GBKG opstellen.

De lidstaten werden verzocht om 45 maanden na de aanneming van de Aanbeveling aan de Commissie verslag uit te brengen over de ervaringen bij de uitvoering ervan. Het Belgische rapport werd ingediend bij de Commissie in februari 2006.

In 2006 voerde de Europese Commissie ook een evaluatie uit van de implementatie van GBKG in Europa.

Kathy Belpaeme, Toon Verwaest, Bernard Mazijn, Peter De Wolf, Bernard Deputter, Marie-Claire Van der Stichele (vlnr) tijdens de slotconferentie van het project TERRA-Coastal Zone Management. Dit project legde de kiem voor de oprichting van het Coördinatiepunt.

2.2 Interkabinettenstuurgroep en taakgroep

Mede onder de impuls van de ngo's werd in 1994 door de toenmalige Vlaamse minister voor leefmilieu een **interkabinettenstuurgroep geïntegreerd kustzonebeheer** opgericht. Dit was een eerste poging tot coördinatie en overleg voor activiteiten met betrekking tot het kustgebied. Doel van de interkabinettenstuurgroep was om sector- of beleidsoverschrijdende thema's voor te leggen en te bespreken met alle bevoegde besturen en kabinetten. In de stuurgroep zoals samengesteld in 1994 zetelden vertegenwoordigers van de kabinetten van de federale minister van Leefmilieu, de Vlaamse minister van Leefmilieu en Huisvesting en de Vlaamse minister van Openbare werken en Ruimtelijke Ordening, alsook van de wetenschappelijke instelling Beheerseenheid Mathematisch Model Noordzee (BMM, een departement van het KBIN), het toenmalig Instituut voor Natuurbehoud, de Administratie Waterwegen en Zeewezen (afdeling Waterwegen Kust), de afdeling ROHM West-Vlaanderen, AMINAL-afdeling Natuur, de niet-gouvernementele organisaties WWF en Natuurreservaten vzw en het provinciebestuur van West-Vlaanderen. De stuurgroep kwam een eerste maal samen op 3 oktober 1994 en werd geïntegreerd door de mededeling aan de Vlaamse Regering van 22 februari 1995. De laatste bijeenkomst had plaats op 13 september 2000.

Een ambtelijke werkgroep, de **taakgroep geïntegreerd kustzonebeheer**, werd opgericht om de bijeenkomsten van de interkabinettenstuurgroep voor te bereiden. Bovendien kreeg de werkgroep uitvoerende taken. De taakgroep geïntegreerd kustzonebeheer werd in 1994 samengesteld uit ambtelijke vertegenwoordigers van de toenmalige AWZ-afdeling Waterwegen kust, AMINAL-afdeling Natuur, de afdeling ROHM-West-Vlaanderen, BMM en Instituut voor Natuurbehoud. Sinds de oprichting van het Coördinatiepunt in 2001 werd de samenstelling van de taakgroep verruimd, met o.a. Toerisme Vlaanderen en Afdeling Monumenten en Landschappen.

De taakgroep vervangt het bilateraal overleg dat bestond tussen de toenmalige Afdeling Natuur en Afdeling Waterwegen Kust.

2.3 TERRA-Coastal Zone Management

Het project TERRA-Coastal Zone Management viel binnen het Europese Programma TERRA, met uitvoeringstermijn 1998-2000. De Afdeling Waterwegen Kust (AWZ) trad op als projectleider, de Provincie West-Vlaanderen zorgde voor de inhoudelijke ondersteuning.

In het kader van dit project werden o.a. volgende twee rapporten geproduceerd:

- "Aanbevelingen voor een geïntegreerd beheer van het kustgebied in België";
- "Voorstel van bestuurlijke en juridische verankering voor een geïntegreerd beleid van de Belgische kustzone".

2.4 Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden

Als vervolg op het TERRA-Coastal Zone Management project werd in 2001 een project ingediend binnen het Doelstelling 2-Kust-programma voor de "oprichting en uitbouw van een Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden". Het project werd oorspronkelijk goedgekeurd voor drie jaar (2001-2004). Na een positieve evaluatie werd een nieuwe overeenkomst voor drie jaar opgesteld. Naast de partners van de eerste fase (2001-2004), zijnde de Provincie West-Vlaanderen (als projectleider), Afdeling Natuur, de Europese Commissie (Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling) en het Vlaams Instituut voor de Zee, traden twee nieuwe partners toe in 2004: de Federale Overheid en AWZ-Afdeling Kust. Hiertoe werden afzonderlijke overeenkomsten opgesteld.

De interkabinettenstuurgroep en taakgroep bleven behouden. Voor de strategische sturing en opvolging werd een Overleggroep opgericht (zie ook 1.3.).

3 Realisaties 2004-2007

De realisaties van het Coördinatiepunt worden opgesomd per strategische doelstelling.
Per doelstelling worden de blikvangers meer in detail toegelicht.

3 Realisaties 2004-2007

3.1 Internationaal en nationaal aanspreekpunt inzake Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (GBKG)

Het Coördinatiepunt vervult een bijzondere rol als aanspreekpunt inzake geïntegreerd beheer van kustgebieden, dit zowel op nationaal als internationaal niveau. Soms als lid van een netwerk, soms als voorzitter, een andere keer als secretariaat. De samenwerking met binnen- en buitenlandse kustactoren, organisaties en overheden wordt voortdurend verder uitgebouwd. Daarnaast worden de medewerkers van het Coördinatiepunt gevraagd om deel te nemen aan jury's, debatten, expertenpanels enz.

Hieronder wordt een opsomming gegeven van de belangrijkste overleg- en samenwerkingsverbanden waarbij het Coördinatiepunt als aanspreekpunt een functie had in de periode 2004-2007.

Nationale samenwerking, overleg en adviescommissies in de periode 2004-2007:

- Lid van de Adviescommissies van de **Vlaamse Natuurreservaten**:
  - "De Zwinduinen en -polders";
  - "D'Heye";
  - "De Duinen en Bossen van De Panne", "Hannecartbos", "Ter Yde", "De IJzermonding" en andere Vlaamse natuurreservaten gelegen op het grondgebied van de gemeenten De Panne, Koksijde en Nieuwpoort;
  - "De Baai van Heist" en "De Kleiputten van Heist";
- Lid van adviescommissie voor het Natuurrichtplan "Duinen van de Middenkust tussen Oostende en Blankenberge" van het Agentschap Natuur en Bos;
- Lid van de **Beheerscommissie Spuikom**;
- Lid van het Vlaams overleg Marien-maritiem;
- Lid van technische werkgroep **Internationale Zwincommissie**;
- Lid van de stuurgroep voor de **natuurinrichtingsprojecten** Oostends Krekengebied en Noordduinen van de Vlaamse Landmaatschappij (VLM);
- Lid van het **eindgebruikerscomités** van de wetenschappelijke onderzoeksprojecten BWZee, Gaufre en BALANS;
- Vlaams trekker voor het dossier Europese **Strategie Marien Milieu**;
- Ambassadeur voor het thema "participatie en implementatie" voor **BENCORE**, het Belgisch Netwerk voor Kustonderzoek.

Internationale samenwerking en overleg in de periode 2004-2007:

- Lid van de werkgroep Rijn-Schelde-Delta **Kust** (RSD Kust), een samenwerkingsverband tussen de provincies Zuid-Holland, Zeeland en West-Vlaanderen;
- Lid van de ICZM (Integrated Coastal Zone Management) werkgroep van de **International Council for Exploration of the Sea (ICES)**;
- Lid van de ICZM **expertengroep** van de **Europese Commissie**;
- Lid en ad-interim voorzitter van het **SAIL**-partnerschap voor de Zuidelijke Noordzee, een samenwerkingsverband voor geïntegreerd kustbeheer;
- Lid van de Netwerkmanagement groep van het **DEDUCE**-project, een Europees project rond duurzaamheidsindicatoren voor de kust;
- Verkozen tot Raadslid voor België van **EUCC-De Kustunie**. Het mandaat loopt tot september 2008;
- Lid van het gebruikerscomité van **Coastwatch** (2004-2005) en haar opvolger **GSE-Land** (2006), twee projecten waarbij het nut van satellietbeelden voor kustbeheer werden bestudeerd.

In het kader van het Europese project SAIL werden diverse workshops georganiseerd.

Het Coördinatiepunt neemt ook heel wat en steeds meer **secretariaatsfuncties** op:

- sinds 2001 voor de taakgroep GBKG, de Overleggroep GBKG en het Dagelijks Bestuur van het **Coördinatiepunt GBKG**;
- sinds 2003 van het provinciale **Team Kust**, inclusief voorzitterschap;
- sinds 2004 van de provinciale **Werkgroep Kust**;
- sinds 2006 voor de **Beheerscommissie Spuikom**;
- sinds 2006 voor **Rijn-Schelde-Delta Kust (RSD Kust)**.

Het Coördinatiepunt organiseert elke zomer een excursie voor de leden van het provinciale team Kust, waarbij realisaties van de partners bezocht worden.

Daarnaast wordt op vraag ook het secretariaat of voorzitterschap van diverse ad-hocwerkgroepen opgenomen.

Ten slotte vervult het Coördinatiepunt ook een rol als infoloket. Heel wat vragen van burgers, overheden of verenigingen komen rechtstreeks bij het Coördinatiepunt binnen. Sinds januari 2003 worden de vragen naar informatie systematisch bijgehouden. Het aantal informatievragen dat binnenkomt stijgt jaarlijks.

Voor de meer wetenschappelijke vragen en vragen met betrekking tot duurzaamheidsindicatoren wordt samengewerkt met het infoloket van het Vlaams Instituut voor de Zee.

BLIKVANGER

Opnemen van het secretariaat van de Beheerscommissie Spuikom in 2006

De beheerscommissie Spuikom werd opgericht in 2001 met als doel in onderling overleg beleidsadvies te verstrekken over de activiteiten op en rond de spuikom. Hierbij moet rekening gehouden worden met de waterbouwkundige, economische, ecologische, culturele en sociale aspecten.

Het secretariaat werd bij de opstart waargenomen door het VLIZ. De Spuikom kan echter gezien worden als een ideale testcase voor geïntegreerd beheer op kleine schaal: veel gebruikers, elk met hun eigen wensen en visies. Het opnemen van de secretariaatsfunctie leek dan ook beter aan te leunen bij de doelstellingen van het Coördinatiepunt dan bij die van het VLIZ. In 2006 gaf het VLIZ de fakkel door aan het Coördinatiepunt. VLIZ zal wel het voorzitterschap van de beheerscommissie blijven waarnemen. In 2006 werd het inrichtingsplan van de spuikom uitvoerig besproken met de gebruikers en de beheerscommissie. Eind 2007 gaat MDK van start met de eerste inrichtingswerken, waarbij o.a. de aanlegsteigers worden aangepakt.

Opnemen van het secretariaat van de RSD Kust-werkgroep

De RSD Kust-werkgroep werd opgericht in 2001, als een van de werkgroepen van het Rijn-Schelde-Delta Samenwerkingsverband (RSD). Het is een bestuurlijke samenwerking tussen de provincies Zuid-Holland en Zeeland in Nederland en de provincie West-Vlaanderen in België, waarbij West-Vlaanderen steeds als trekker optrad.

In 2006 werd een nieuw plan van aanpak opgemaakt voor de komende vier jaar. Gelet op de expertise van het Coördinatiepunt Duurzaam kustbeheer werd gevraagd om vanaf 2006 het secretariaat waar te nemen. Er zijn middelen beschikbaar om één persoon zes dagen per maand te betalen en ook de werkingsmiddelen worden voorzien door de provincies.

Met het doelgericht vrijstellen van een personeelslid werd de RSD Kust-werkgroep een succes. Naast de driemaandelijks vergaderingen van de werkgroep, organiseert het secretariaat ook jaarlijks één excursie, één expertenmeeting en één studiedag. De activiteiten zijn altijd gratis en er wordt bijzondere aandacht besteed aan het betrekken van kustgemeenten en bestuurders.

Aan de bestuurdersexkursie met als thema 'Ruimte voor kwaliteit aan de kust' namen 70 geïnteresseerden deel. Burgemeester Crabbe van Nieuwpoort geeft een toelichting bij de toekomstplannen van de stad.

Vlaams Minister van toerisme Geert Bourgeois in gesprek met ex-minister Baldewijns op de druk bijgewoonde RSD Kust studiedag "Toeristische innovatie aan de kust".

3.2 Implementatie van de EU Aanbeveling inzake GBKG

De Europese Aanbeveling inzake geïntegreerd kustzonebeheer betekende een belangrijke stimulans voor GBKG in België in het algemeen en voor de oprichting van het Coördinatiepunt in het bijzonder.

De Aanbeveling vormt het kader waarbinnen de werking van het Coördinatiepunt zich ontplooit. Op zich kan gesteld worden dat al haar activiteiten een invulling zijn van de Aanbeveling. Hieronder worden de zaken opgesomd die rechtstreeks verband houden met de Aanbeveling.

Overzicht van activiteiten:

- Lid van de Belgische delegatie in de GBKG-Expertengroep van de Europese Commissie, op uitnodiging van het Coördinatie Comité Internationaal Milieubeleid (CCIM);
- Genodigd expert in de Stuurgroep Noordzee en Oceanen van het Coördinatie Comité Internationaal Milieubeleid. Het Coördinatiepunt neemt deel aan de vergaderingen voor de dossiers met betrekking tot GBKG;
- Mede-auteur van het nationaal rapport inzake geïntegreerd kustzonebeheer;
- Stimuleren van bestuurlijke verankering van GBKG in België. Dit resulteerde in de ondertekening van een **protocol voor een principeverklaring over het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer** (zie ook hoofdstuk 5).

Het Nationaal rapport inzake de Aanbeveling 2002/413/EC "Geïntegreerd Kustzonebeheer"

De Europese lidstaten werden verzocht om 45 maanden na de aanneming van de Aanbeveling GBKG aan de Commissie verslag uit te brengen over de ervaringen bij de uitvoering ervan.

Het Belgische rapport werd voorbereid door de stuurgroep Noordzee en oceanen. Het Coördinatiepunt was een van de hoofdauteurs, en het rapport werd ook goedgekeurd door de Overleggroep van het Coördinatiepunt.

Naast een historisch overzicht van het kustbeheer in België, bevat het rapport een beschrijving van het Coördinatiepunt en de kustbarometer, en wordt ingezoomd op de specificiteit van de interacties tussen land en zee. In een laatste hoofdstuk worden recente trends en raadgevingen voor de toekomst meegegeven.

Het rapport werd in februari 2006 aan de Europese Commissie overgemaakt en is een belangrijk werkdocument om GBKG in België verder concreet te implementeren.

3.3 Realiseren van concrete en lokale acties in het kader van GBKG

Het concept en de methodiek van GBKG vormen een theoretische basis. Maar natuurlijk is het belangrijk de theorie tastbaar te maken aan de hand van concrete en lokale acties.

Het Coördinatiepunt moet bij haar werking streven naar een evenwicht tussen enerzijds het nationale en internationale verhaal, maar anderzijds het concretiseren ervan in samenwerking met lokale partners, zoals gemeenten of verenigingen.

In de periode 2004-2007 werden volgende activiteiten ontwikkeld:

- **Duurzaam strandbeheer:** al sinds 2001 is het sensibiliseren rond strandbeheer in samenwerking met de tien kustgemeenten een belangrijke activiteit van het Coördinatiepunt. In dit verband werden diverse activiteiten ontplooid: publicatie van een brochure "Over AFVAL en afval", de organisatie van een jaarlijkse strandactie onder de naam "Lenteprik(kel)", diverse workshops voor technische diensten, grensoverschrijdende uitwisseling met Nederland en Frankrijk.
- **De Kust kijkt verder:** in 2006 werd een grootse sensibilisatiecampagne opgezet waarbij 39 duurzame initiatieven van overheden, bedrijven, verenigingen enz. beloond werden met een Award "Duurzaam Kustproject". De uitreiking van de awards gebeurde op 28 oktober 2006 door toenmalig minister voor Noordzeezaken Renaat Landuyt en gedeputeerde Jan Durnez, die toen verantwoordelijk was voor de gebiedswerking. De uitreiking van deze award zou om de twee jaar herhaald worden.
- **Interventieplan voor olievogels:** in 2004 werd in overleg met alle bevoegde diensten en betrokkenen vanuit de gemeenten een interventieplan voor olievogels opgesteld.
- **Ad-hocwerkgroep strandvisserij:** omdat er in de periode maart-april 2006 abnormaal hoge aantallen bruinvissen aanspoelden, werd op initiatief van het Coördinatiepunt een werkgroep strandvisserij opgestart. Strandvisserij was een van de land-zee-interacties waarvoor er knelpunten geïdentificeerd werden in het GBKG-rapport (zie 3.2.), en dus een typische problematiek voor GBKG.
- **Visserij-afval:** onder impuls van de rederscentrale werd in de drie vissershavens een containerpark specifiek voor de visserij geopend op 3 april 2006. Het Coördinatiepunt droeg haar steentje bij op de inhuulding, door het visserijafval dat verzameld werd tijdens de Lenteprikkel als eerste "klant" af te geven. Ook wordt -sinds 2006- tijdens de Lenteprikkel het visserijafval afzonderlijk gewogen.

- **Expeditie Zeeleeuw:** het project "Expeditie Zeeleeuw" (www.expeditiezeeleeuw.be) is een educatief project van het VLIZ, waarbij jongeren van de derde graad secundair onderwijs worden uitgedaagd om creatieve oplossingen te vinden voor tien problemen van de zee. Het Coördinatiepunt was in 2005, 2006 en 2007 casusbegeleider voor de module rond strandafval.
- **Meeuwen@kust:** meeuwen zijn typisch verbonden met de kust, maar toch bezorgen ze de kustgemeenten heel wat kopzorgen. Die hebben vooral te maken met het openpikken van vuilniszakken in Oostende en recent ook in Knokke-Heist met geluidsoverlast door broedende meeuwen. In 2005 voerde het Coördinatiepunt een enquête uit bij Nederlandse kustgemeenten, waarbij gezocht werd naar oplossingen voor de afvalproblematiek. De resultaten werden gepubliceerd in het tijdschrift "De Grote Rede". In 2007 werd door het Coördinatiepunt een expertenoverleg gestart met betrekking tot broedende meeuwen aan de kust. De resultaten zullen naar voor gebracht worden op seminars en in 2008 komt er een afzonderlijke meeuwenwebsite en een infolder.
- **Kustforum:** het Coördinatiepunt wenst ook het maatschappelijk middenveld en de kustactoren te bereiken, enerzijds om informatie te laten doorstromen en anderzijds om ook van deze spelers te vernemen wat hun vragen zijn. Om na te gaan welke vorm van overleg het meest geschikt en gewenst is, werd in 2006 een bevraging met analyse uitgevoerd, in samenwerking met het Maritiem Instituut van de Universiteit Gent. Het eerste kustforum is gepland voor eind 2008.

BLIKVANGER

Interventieplan olievogels

Naar aanleiding van de olieramp met de Tricolor in januari 2003 gaf de toenmalige minister voor Leefmilieu aan de Vlaamse leefmilieuadministratie de opdracht om een interventieplan uit te werken voor de opvang van vogels na een ramp op zee. Gelet op het sectoroverschrijdend karakter van deze opdracht en de nood aan coördinatie en overleg met alle actoren, werd het Coördinatiepunt gevraagd om het overleg op te zetten en te coördineren. De expertise van de stichting Sea alarm werd ingehuurd en samen met de diensten van de gouverneur en alle betrokkenen werd eind 2004 het "interventieplan olievogels" afgewerkt. Een afsprakenregeling voor de implementatie van het plan werd op 14 juli 2005 officieel ondertekend door vice-eersteminister en minister van begroting en overheidsbedrijven Johan Vande Lanotte, Vlaams minister van openbare werken, energie, leefmilieu en natuur Kris Peeters, en Paul Breyne, provinciegouverneur van West-Vlaanderen.

Het Belgische plan was een voorloper in Europa en heeft als model gediend in verschillende Europese landen waaronder Nederland, Ierland, Duitsland, Estland, Finland en Noorwegen. Het Coördinatiepunt zorgde ook voor de Engelse vertaling van het plan.

Samen met de diensten van de gouverneur staat het Coördinatiepunt in voor de actualisering van het interventieplan. Een eerste alarmoefening vond plaats in september 2006, een tweede rampenoefening is gepland voor december 2007.

Een afsprakenregeling voor de implementatie van het plan werd op 14 juli 2005 officieel ondertekend door de vice-eersteminister en minister van begroting en overheidsbedrijven Johan Vande Lanotte, Vlaams minister van openbare werken, energie, leefmilieu en natuur Kris Peeters, en Paul Breyne, provinciegouverneur van West-Vlaanderen.

3.4 Communicatie en sensibilisatie rond GBKG

Communicatie en sensibilisatie zijn de hoofdtaken van het Coördinatiepunt. Dit werd opnieuw bevestigd door de partners tijdens de doorlichting in 2006. Uit de vele activiteiten die onder deze doelstelling vallen, blijkt ook dat heel wat inspanningen geleverd werden hiertoe. Als bijlage bij dit rapport wordt een activiteitenkalender per jaar gegeven. Hieronder volgt een overzicht van de activiteiten in de periode 2004-2007.

3.4.1 Eigen activiteiten georganiseerd door het Coördinatiepunt

In totaal werden 36 activiteiten georganiseerd, 9 in 2004 en 2005, 6 in 2006 en 12 in 2007.

Zo waren er 8 studiedagen, 9 lokale activiteiten met gemeenten, 10 officiële momenten of lanceringsmomenten, 5 debatten of informatiemomenten, 2 excursies en 2 expertenmeetings. Uitgebreide informatie over de activiteiten vind je terug in bijlage 3.

Naam	Type activiteit	Datum	Doelpubliek
Kustbarometer	Lancering website over kustindicatoren	20 februari 2004	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustactoren
Lenteprik(kel)	Opruimactie en sensibiliserende activiteit op het strand	27 maart 5 maart 2005 1 april 2006 31 maart 2007	Kustgemeenten en breed publiek
Zeeforum	Debat voor scholieren over duurzaamheidsthema's aan de kust. I.s.m. Horizon Educatief.	26-30 april 2004 31 jan-4 februari 2005 26 febr-2 maart 2007	Derde graad secundair onderwijs
Speelruimte in het Zeebos	Voorstelling van verschillende initiatieven m.b.t. speelruimte aan de kust	1 juni 2004	Gemeenten, jeugdraad, jeugdverenigingen
Ogen op de kust - wie is bang van duurzame ontwikkeling?	Studiedag over duurzame ontwikkeling aan de kust	1 juni 2004	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustactoren
Kustbeheer in Nederland en België	Expertebijeenkomst	17 augustus 2004	Ambtenaren betrokken bij kustbeleid
De Kustatlas Vlaanderen/ België	Voorstelling en persmoment	18 oktober 2004	Politieke en ambtelijke betrokkenen, wetenschappers
ICZM Network	Netwerkmeeeting voor experts in de Zuidelijke Noordzee regio, in het kader van SAIL	10 november 2004	GBKG experts van Engeland, Noord-Frankrijk, België en Nederland
Startmoment	Officieel startmoment van de tweede fase van het Coördinatiepunt	1 december 2004	Partners, hogere ambtenaren, kabinetten en ministers
Bezoek Bulgaarse delegatie	Ontvangst en excursie	10 maart 2005	Bulgaarse politici
Provinciaal Ankerpunt Kust (PAK)	Officiële opening PAK	8 mei 2005	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustgemeenten
Interventieplan olievogels	Ondertekening afspraken-regeling en persconferentie	14 juli 2005	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustgemeenten
Panelen strandbeheer	Officiële inhuldiging van 4 panelen te Koksijde	24 augustus 2005	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustgemeenten

Naam	Type activiteit	Datum	Doelpubliek
Indicatoren voor kustfenomenen en -beleid	Studiedag over kustindicatoren. I.s.m. VLIZ en in het kader van het DEDUCE-project.	8 november 2005	Ambtelijke betrokkenen en wetenschappers
Kustatlas online	Lancering en persvoorstelling van de digitale kustatlas. I.s.m. Aquaterra.	16 november 2005	Ambtelijke betrokkenen en wetenschappers
Sessies duurzaam kustbeheer	Informatieve sessies voor een breed publiek. I.s.m. Horizon Educatief.	November-december 2005	Breed publiek
Kustkompas	Voorstelling en persmoment voor indicatorenpublicatie, gekoppeld aan politiek debat	1 maart 2006	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustgemeenten, wetenschappers
Het strand anders beheerd	Grensoverschrijdende workshop met Frankrijk	17 april 2006	Kustgemeenten: politici, technische diensten en milieudiensten
Wrakmanschap of eeuwig verloren?	Studiedag over bescherming van wrakken op zee	20 juni 2006	Wetenschappers, betrokken administraties, duikers, vissers
Prinselijk bezoek	Bezoek van prins Laurent aan pakhuizen te Oostende, i.s.m. VLIZ	25 september 2006	Stichting prins Laurent
De Kust kijkt verder	Uitreiking awards "Duurzaam Kustproject" en persmoment	28 oktober 2006	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustactoren, gemeenten, awardwinnaars
Toeristische Innovatie aan de Kust	Studiedag, in kader van RSD-Kust	2 februari 2007	Toeristische sector, ambtelijk betrokkenen
Geografisch symposium Noordzee	Symposium, i.s.m. VLIZ en VLA	9-10 februari 2007	(toekomstige) Leerkrachten aardrijkskunde
Plannings- en reflectiemoment	Planningsmoment voor eigen partners	26 maart 2007	Ambtelijke en politieke vertegenwoordigers van de eigen partners
Panelen strandbeheer	Officiële inhuldiging van 2 strandpanelen te Wenduine	30 maart 2007	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustgemeenten
Ruimte voor kwaliteit aan de kust	Bestuurdersexcursie in het kader van RSD-Kust	23 mei 2007	Politieke en ambtelijke betrokkenen, kustgemeenten
Het strandleven te Knokke-Heist	Opleiding voor technische diensten, i.s.m. NME steunpunt Kust	24 mei 2007	Technische dienst Knokke-Heist
What next for ICZM in North West-Europa and the North Sea region	Studiedag over de toekomst van ICZM in de Noordzeeregio	5 september 2007	Europese ICZM experts
Protocol voor het Coördinatiepunt	Ondertekeningsmoment van protocol en persmoment	12 september 2007	Eigen partners

Naam	Type activiteit	Datum	Doelpubliek
Hoe kunnen gemeenten en provincies werken aan duurzaam kustbeheer?	Studiedag in het kader van RSD Kust	11 oktober 2007	Ambtelijk betrokkenen
De zandbank te Heist, een boeiend fenomeen	Studiedag over de zandbank te Heist	19 oktober 2007	Politieke en ambtelijke betrokkenen, betrokken gebruikers en omwonenden

3.4.2 Deelname aan activiteiten van anderen

In het totaal werkte het Coördinatiepunt mee aan 34 activiteiten. 8 in 2004, 6 in 2005, 12 in 2006 en 8 in 2007. Hiervan waren er 16 internationale activiteiten.

Evenement	Organisatie door	Datum	Rol Coördinatiepunt
Zeenario	Horizon Educatief	31 januari 2004	Mee ontwikkelen van het gezelschapsspel zeenario
Jongerencontactdag	VLIZ	5 maart 2004 25 februari 2005 31 maart 2006	Verzorgen infostand over kustindicatoren. Lid van de jury voor beoordeling van poster.
Voorstelling gebiedsvisie Spuikom Oostende	VLIZ	11 maart 2004	Het Coördinatiepunt zetelt in de beheerscommissie Spuikom en verzorgt sinds 2006 het secretariaat.
Oostende voor anker	Oostende voor anker vzw	Mei 2004 & 2005 & 2006.	Verzorgen infostand Coördinatiepunt
Forum voor de Zuidelijke Noordzee	SAIL-partnerschap	29-30 juni 2004 13 september 2005	Ondersteuning bij organisatie
Afleveren van Duurzame Kusten: wetenschap en beleid met elkaar verbinden	EUCC-De Kustunie	20-22 september 2004	Presentatie over strand- en duinbeheer in België
Haalt de kust 2044? – Kustdag 2004	Doelstelling-2 secretariaat	8 oktober 2004	Presentatie over strandbeheer en moderator bij workshop
Towards a greater preparedness for oiled wildlife incidents in Europe	Sea Alarm	1-3 november 2004	Presentatie over het Belgische interventieplan olievogels
Expeditie Zeeleeuw	VLIZ	Januari-maart 2005 Januari-maart 2006 Januari-maart 2007	Casusbegeleider voor de module strandafval
In het oog van de storm; de Vlaamse visserij op de drempel van de 21e eeuw.	Departement Zeevisserij, SDVO, VLIZ	17 maart 2005	Voordracht over de plaats van de visserij in een geïntegreerd beleid
Wetenschap in uw regio, de kust wetenschappelijk gezien	Uitstraling permanente Vorming – VUB	13 oktober 2005 19 oktober 2006	Voordracht "Een gecoördineerd kustbeleid"
COREPOINT, workshop i.k.v. Europees project	Maritiem Instituut, Universiteit Gent	22-24 februari 2006	Ondersteuning organisatie en voordracht over interventieplan olievogels

Evenement	Organisatie door	Datum	Rol Coördinatiepunt
Internationale conferentie over olie	Interspill	21-23 maart 2006	Voordracht over interventieplan olievogels
Technisch seminarie over indicatoren voor de opvolging van kustbeleid	Institut Français de l' Environnement	23 maart 2006	Presentatie over kustindicatoren aan de Belgische kust
Coastal Future and ICZM strategy	Duitse leefmilieuadministratie	27-28 april 2006	Presentatie over nationaal rapport inzake GBKG
Coastal Atlases: potentials and limitations	Universiteit van Cork	25-27 juli 2006	Presentatie over de kustatlas online.
Littoral 2006	EUCC-De Kustunie	18-20 september 2006	Posterpresentatie over indicatoren en strandbeheer
Conferentie Global Programme of Action	United Nations Environment Programme	16-22 oktober 2006	Ondersteuning kabinet Vlaams minister voor Leefmilieu
Marine Spatial Planning Workshop	UNESCO-MAB/IOC	9-10 november 2006	Voordracht over duurzaamheidsindicatoren
Strategic investments in coastal flood risk management	Safecoast project	9 mei 2007	Voordracht "Towards integrated land use in coastal areas" en moderator voor namiddagsessie
Implementatie van kaderrichtlijn water in kustgebieden	Harbassins-project	5 en 6 juni 2007	Voordracht voor openingsrede
Rede "West-Vlaanderen, door de zee gedreven"	Diensten van de gouverneur	2 oktober 2007	Mede-auteur voor De Rede
Oiled wildlife response, planning and cooperation	Sea Alarm	1-3 oktober 2007	Ondersteuning organisatie
Een strand voor de toekomst	SAIL-partnerschap	7 november 2007	Ondersteuning organisatie en verwelcoming namens SAIL-partnerschap
Annual Forum of the Dorset Coast	Dorset Coastal Forum	20 november 2007	Presentatie over Coördinatiepunt
Landelijke Kustdag	Nederlands bureau voor Toerisme en Congressen	22-23 november 2007	Organisatie workshop over duurzaam strandbeheer en indicatoren

3.4.3 Publicaties

Het Coördinatiepunt verzorgt binnen haar budgettaire mogelijkheden en taakstelling gerichte publicaties met betrekking tot kustzonebeheer.

Overzicht van eigen publicaties:

- Brochure "Over AFVAL en afval" (mei 2003) (1)
- Brochure "De Kust kwestie van evenwicht" (oktober 2003) (2)
- Resultatenrapport Lenteprik(kel) – april 2004, april 2005, april 2006 (3)
- Affiche "We gaan naar zee" (juni 2004) – in het kader van de zoektocht naar speelruimte aan de kust (4)

- De Kustatlas Vlaanderen/België (oktober 2004) (5)
- Brochure over het Coördinatiepunt beschikbaar in het Nederlands, Frans, Duits en Engels (2005) (6)
- Interventieplan voor olievogels (januari 2005) (7)
- Flessenpost, een educatief spel in samenwerking met Horizon Educatief vzw (maart 2005) (8)
- Het Kustkompas, indicatoren als wegwijzers voor duurzame ontwikkeling (december 2005) (9)
- Brochure "De Kust kijkt verder" (september 2006) (10)

Overzicht van publicaties waaraan het Coördinatiepunt meewerkte:

- ICZM Directory – who is who in ICZM in the Southern North Sea Region. Publicatie van het SAIL-partnerschap (september 2004) (11)
- Zeenario, een gezelschapsspel van Horizon Educatief vzw (januari 2004) (12)
- Nationaal rapport van België inzake de aanbeveling 2002/413/EC geïntegreerd kustzonebeheer (februari 2006) (13)
- Hoofdstuk Kust en Zee in het Milieuraapport Vlaanderen (december 2005) en bijbehorend achtergronddocument (geactualiseerd in 2006)
- De Rede van de Gouverneur "West-Vlaanderen, door de zee gedreven" (oktober 2007)

Daarnaast maakt het Coördinatiepunt ook gebruik van publicaties van partners aan de kust om resultaten of boodschappen aan een groot publiek te richten. Voorbeelden hiervan zijn de bijdragen in:

- de Grote Rede, een tijdschrift voor geïntegreerd kustzonebeheer uitgegeven door het VLIZ. Het Coördinatiepunt is lid van de redactieraad van de Grote Rede, een tijdschrift voor geïntegreerd kustzonebeheer uitgegeven door het VLIZ. Vanaf 2006 werd een nieuwe rubriek toegevoegd in de Grote Rede: "het kustkompas", een rubriek over duurzaamheidsindicatoren voor de kust. Het Coördinatiepunt GBKG staat in voor de invulling van deze rubriek.
- West-Vlaanderen werkt, een tijdschrift van het West-Vlaams Economisch studiebureau
- ARGUS, milieumagazine
- Trends in Water: Trends in water presenteert opvallende resultaten uit routinematige metingen.

Ten slotte werden diverse artikelen geschreven naar aanleiding van studiedagen of conferenties. Die zijn alle beschikbaar via de website www.kustbeheer.be.

3.4.4 Websites

Het Coördinatiepunt ontwikkelde een eigen website: www.kustbeheer.be. Die wordt ook volledig door de eigen personeelsleden onderhouden, wat een niet te onderschatten opdracht is. De website is vooral bedoeld voor de bestuurlijke partners, kustnetwerken en georganiseerde kustactoren, en niet zozeer voor het brede publiek.

Naast de Nederlandse website wordt de basisinformatie en een samenvatting van essentiële informatie ook in het Frans en het Engels aangeboden. Deze vertalingen blijken nuttig, aangezien het Coördinatiepunt een unicum is in Europa en er dus geregeld vragen naar informatie komen uit het buitenland.

De website van het Coördinatiepunt werd in 2006 in een eigen huisstijl gegoten en meteen ook grondig herzien.

De activiteitenkalender heeft enkel betrekking op activiteiten van het Coördinatiepunt zelf, en op activiteiten waaraan het meewerkt.

Naast de algemene website www.kustbeheer.be (1) werden projectmatig ook volgende websites ontwikkeld:

www.kustatlas.be (2), geeft een onlineversie van de kustatlas in vier talen. De site geeft de mogelijkheid om gegevens, GIS-kaarten en pdf-kaarten te downloaden.

www.kustbeheer.be/indicatoren (3), laat de bezoeker toe alle gegevens van de indicatoren in de kustbarometer te bekijken en interactief grafieken op te vragen. Het is een ideale aanvulling op het Kustkompas.

www.lenteprikkels.be (4), bevat alle informatie over de Lenteprikkels en afval op het strand. Deze website zal in de toekomst een portaalsite voor strandafval worden.

www.dekustkijktverder.be (5), de website van de campagne voor Awards "Duurzaam Kustproject". De site geeft onder andere informatie over alle genomineerde projecten. De website wordt voortdurend aangevuld met nieuwsberichten over de awardwinnaars.

3.4.5 Het Coördinatiepunt in de pers

Gekoppeld aan activiteiten lanceert het Coördinatiepunt ook persberichten. In de periode 2004-2007 werden 18 persberichten uitgestuurd. In overzicht op pagina 29 wordt aangegeven door welke media die werden opgepikt.

1

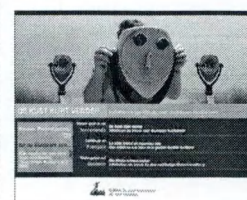
2

3

4

5

Overzicht van het Coördinatiepunt in de pers

Onderwerp	Datum	Opname van bericht door o.a.
Duurzaamheidsindicatoren voor de Kust (Kustbarometer en Kustkompas)	25-01-2004	Nieuwsblad
	22-02-2004	De Zondag
	02-03-2006	Het Laatste Nieuws
	02-03-2006	De Standaard
De Lenteprikkels	04-03-2004	Nieuwsblad/Volk
	20-03-2004	Het Laatste Nieuws
	24-03-2004	De Standaard
	25-03-2004	Nieuwsblad/Volk
	28-03-2004	De Zondag
	27-03-2004	De Morgen
	29-03-2004	Het Laatste Nieuws
	02-03-2005	Het Nieuwsblad
	06-03-2005	De Zondag
	07-03-2005	Het Laatste Nieuws
	07-03-2005	Het Volk
	07-03-2005	De Standaard
	07-03-2005	Het Nieuwsblad
	10-03-2005	De streekkrant
	16-03-2005	De Streekkrant
	23-02-2006	Het Laatste Nieuws
	23-03-2006	De Streekkrant
	28-03-2006	De Streekkrant
	30-03-2006	De Streekkrant
	02-04-2006	De Zondag
	03-04-2006	Het Laatste Nieuws
	02-04-2006	De Zondag
	03-04-2006	De Morgen
	03-04-2006	Het Volk
	03-04-2006	Het Volk
	03-04-2006	Het Nieuwsblad
	03-04-2006	De Standaard
	04-03-2007	De Zondag
	15-03-2007	Het Laatste Nieuws
	22-03-2007	De Streekkrant
	29-03-2007	Het Nieuwsblad
	30-03-2007	Het Nieuwsblad
	01-04-2007	De Zondag
	01-04-2007	De Zondag – regio Gent
	02-04-2007	Het Nieuwsblad
	02-04-2007	De Morgen
	02-04-2007	De Morgen
	02-04-2007	De Streekkrant
	02-04-2007	Het Laatste Nieuws
	05-04-2007	De Streekkrant
Speelduinen	02-06-2004	Het Laatste Nieuws
	03-6-2004	Nieuwsblad/Volk
De Kustatlas	21-10-2004	Het Volk
	22-10-2004	Krant van West-Vlaanderen
	12-11-2004	Het Laatste Nieuws
Provinciaal ankerpunt voor alle kustdiensten	09-05-2005	De Standaard
	09-05-2005	De Morgen

Onderwerp	Onderwerp	Opname van bericht door o.a.
Interventieplan Olievogels	17-07-2005 15-07-2005 15-07-2005 15-07-2005	De Standaard Het Laatste Nieuws Het Nieuwsblad Het Volk
Inhuldiging informatie borden natuurlijk strand Koksijde	25-08-2005 25-08-2005 25-08-2005 25-08-2005 26-08-2005	Metro Het Nieuwsblad De Standaard Het Nieuwsblad Het Laatste Nieuws
De kustatlas online	17-11-2005 22-11-2005	Het Laatste Nieuws De Streekkrant
Awards "Duurzaam Kustproject" 2006	12-10-2006 29-10-2006 31-10-2006 31-10-2006 31-10-2006	De Streekkrant De Zondag Het Volk Het Nieuwsblad De Standaard
Inhuldiging informatie borden natuurlijk strand De Haan	01-04-2007	Het Laatste Nieuws
Protocol ondertekend voor duurzaam kustbeheer	14-09-2007 16-09-2007	Het Laatste Nieuws Het Nieuwsblad
Conferentie over zandbank te Heist	30-08-2007 23-10-2007	Het Laatste Nieuws Het Laatste Nieuws
Meeuwen laten zich niet verjagen	14-09-2007 14-09-2007	Het Nieuwsblad De Standaard

BLIKVANGER

Communicatiecampagne 'De Kust kijkt verder'

Het doel van de campagne was om duurzame projecten van divers pluimage in de kijker te plaatsen. Daarmee wou het Coördinatiepunt — als vervolg op de campagne 'De Kust, kwestie van evenwicht' — een nieuwe stap zetten in de bewustmaking rond duurzaam kustbeheer. De tijd leek rijp om ook andere actoren aan de kust te betrekken en te belonen voor het goede werk. Zo is het idee van een award gegroeid. Maar het Coördinatiepunt wil ook in de toekomst kijken: hoe kunnen nieuwe initiatieven ondersteund worden om een duurzame richting uit te gaan? 'De Kust kijkt verder' sluit perfect aan bij deze doelstelling.

Op 28 oktober 2006 werden voor het eerst de awards 'Duurzaam Kustproject' uitgereikt te Oostende. Negenendertig initiatieven mochten de award in ontvangst nemen. Daarbij werd een periode van meer dan tien jaar gedekt. Onze kust mag trots zijn dat al heel wat goede voorbeelden te vinden zijn. De uitreiking van de awards zal tweejaarlijks plaatsvinden. Meer info: www.dekustkijktverder.be

De awards "Duurzaam Kustproject" werden op 28 oktober 2006 voor het eerst uitgereikt aan 39 genomineerden.

Duurzaam strandbeheer en de Lenteprikkel

Het idee voor een grootschalige opruimactie voor de gehele kust is ontstaan nadat het Coördinatiepunt een aantal signalen vanuit de kustgemeenten had ontvangen over de netheid van stranden en de problematiek van een reiniging die rekening houdt met het natuurlijke karakter van het strand. In 2002 startte het Coördinatiepunt het overleg op, met als eerste resultaat de brochure "Over AFVAL en ... afval". De brochure wordt eind 2007 nog steeds veelvuldig aangevraagd door de gemeenten, scholen, verenigingen enz. Na herdruk werden reeds 2.500 exemplaren verspreid. In 2008 wordt een herziening gepland.

In 2004 werd de eerste Lenteprik georganiseerd. Deze toepasselijke naam kwam er op voorstel van de milieudienst van De Panne, en werd in 2006 gewijzigd naar "Lenteprikkel" om het initiatief een bredere basis te geven met verwijzingen naar o.a. stranderosie. In 2008 zijn we al aan de feesteditie van 5 jaar Lenteprikkel toe. Aan de vier eerste edities werkten in het totaal zo'n 1.700 personen mee.

De activiteiten m.b.t. duurzaam strandbeheer bleven groeien: workshops voor technische diensten, een educatief spel ('flessenpost'), grensoverschrijdend overleg met Nederland en Frankrijk, de onthulling

van infopanelen op het strand. Dit thema is duidelijk een mooi voorbeeld van een concreet project in samenwerking met alle kustgemeenten.

De voorbereiding van een Europees project met Nederland zal de draagkracht ervan nog vergroten.

Vlaams volksvertegenwoordiger Jan Loones en schepen Joeri Stekelorum huldigen op 24 augustus 2005 de infopanelen ecologisch strandreinigen in te oostduinkerke.

Kustatlas

De aanleiding om deze atlas te maken was de Aanbeveling van de Europese Commissie inzake geïntegreerd kustbeheer, waarbij aan de Europese lidstaten gevraagd wordt een nationale inventaris op te maken van hun kustgebied. Maar over de kust -en dat betekent voor ons niet enkel de landzijde, maar ook de zee- kun je natuurlijk een hele bibliotheek bijeen schrijven. Het Coördinatiepunt wou echter kernachtig de meest typische kenmerken van onze kust weergeven, zonder dat de informatie ook al te snel achterhaald zou zijn. De inventaris mocht ook vooral geen rapport worden dat in de kasten van enkele ambtenaren zou verdwijnen. Daarom werd gekozen voor een atlas die elke kustliefhebber in z'n bibliotheek wil zien prijken. De Kustatlas geeft aan de hand van prachtige foto's en unieke overzichtskaarten een overzicht van de typische kenmerken van onze kust. De atlas behandelt onder andere thema's als natuur, cultuur en architectuur, wonen aan de kust, fysisch milieu, het gebruik van de zee, toerisme, industrie, visserij, zeewering en behandelt zowel de ondiepe zeegebieden binnen de 12-mijlsgrens als de zeereep en poldergebieden.

Aquaterra, die de opdracht kreeg om de kustatlas te maken, nam zelf het risico om de kustatlas te koop aan te bieden in de boekhandel. Meer dan 500 exemplaren gingen als zoete broodjes over de toonbank. Het boekwerk werd in het Nederlands en het Engels gedrukt, en kan op grote interesse uit binnen- en buitenland rekenen. Maar er was ook veel vraag naar het kaartmateriaal in de kustatlas. Daarom werd in 2005 beslist om ook een online versie aan te maken. Alle informatie werd hierdoor beschikbaar in vier talen. Via de website kunnen de kaarten in twee formaten (pdf en GIS) verkregen worden en ook de achterliggende gegevens zijn beschikbaar. In 2008 wordt een actualisering gepland en wordt de mogelijkheid voor het koppelen van de atlas met de duurzaamheidsindicatoren onderzocht.

De Kustatlas kon op zeer grote interesse rekenen, zowel van bestuurders in binnen- en buitenland, als van het publiek.

3.5 Duurzaamheidsbarometer voor de kust

De ontwikkeling van een set duurzaamheidsindicatoren voor de kust startte al in 2000 in het kader van het Europese project TERRA-Coastal Zone Management.

In workshops en de sectorale vergaderingen met experts werden de prioriteiten voor de kust bepaald en werd gezocht naar de geschikte indicatoren om evoluties aan de kust te meten. Dit resulteerde in een set van 20 indicatoren, die samen de "kustbarometer" vormen.

De indicatorenwebsite werd ontwikkeld door het VLIZ en officieel gelanceerd op 20 februari 2004. Het actualiseren van de duurzaamheidsbarometer voor de kust en het optimaliseren van de website zijn doorlopende opdrachten van het Coördinatiepunt in samenwerking met het VLIZ.

Het is belangrijk om de indicatoren ook continu onder de aandacht te brengen van beleidsmakers, ambtenaren en belangengroepen. Het leek nuttig om, naast de website, ook een handige en overzichtelijke publicatie aan te bieden. Dit werd het Kustkompas, dat eind 2005 voor het eerst van de persen rolde. Doel van de publicatie is om een betere communicatie over de indicatoren te bewerkstelligen en om hun rol als beleidsondersteunend instrument meer tot uiting te laten komen. Ze kwam tot stand in samenwerking met een 50-tal wetenschappers en onder begeleiding van een redactieraad van experts. Het kustkompas zal tweejaarlijks gepubliceerd worden. In februari 2008 wordt de tweede editie voorgesteld.

Vanaf 2006 werd in het tijdschrift de Grote Rede op voorstel van het Coördinatiepunt een afzonderlijke rubriek over indicatoren opgenomen. Het Coördinatiepunt is auteur voor deze rubriek.

Het Coördinatiepunt levert voortdurend inspanningen om de indicatoren op diverse fora onder de aandacht te brengen. Dit kan gebeuren door voordrachten te geven, bijdragen en artikelen te schrijven voor publicaties, cijfermateriaal aan te leveren, workshops te organiseren enz.

Het indicatorenwerk heeft ook een Europees luik via de projecten SAIL en DEDUCE.

De lancering van het Kustkompas editie 2005 op 1 maart 2006 werd gekoppeld aan een politiek debat waaraan raadgevers van betrokken ministers, gedeputeerde Van Gheluwe en burgemeester Vandecasteele deelnamen:

Vlnr:

*Jan Denys (Raadgever Noordzee),
Frans Coussement (Raadgever Visserij),
Nico Moyaert (Raadgever Toerisme).*

Gedeputeerde Van Gheluwe (links) en burgemeester Vandecasteele van Oostende

Hans Bruyninckx (moderator, links) en Jan Verheeke (Raadgever Natuur en Europa)

4 Blikvangers uit de opstartfase 2001-2004

De eerste levensjaren...

4 Blikvangers uit de opstartfase 2001-2004

De oprichting van het Coördinatiepunt vloeide voort uit het Europese project TERRA-Coastal zone Management (zie 2.3.).

Over de periode september 2001 tot september 2004 werd een afzonderlijk rapport opgemaakt, dat werd overgemaakt aan de toenmalige Afdeling Natuur van de Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer (AMINAL). Het rapport bevatte tevens een interne evaluatie over de werking van het Coördinatiepunt.

Rond de meeste thema's werd ook na 2004 verdergewerkt. Denk maar aan het duurzaam strandbeheer en de duurzaamheidsindicatoren.

Hieronder worden twee blikvangers uit deze eerste fase opgenomen.

4.1 'De Kust, kwestie van evenwicht'

Als startschot van onze communicatiestrategie werd in 2003 gestart met een campagne onder de noemer "De Kust, kwestie van evenwicht". Ze was gericht naar besturen, kustactoren, organisaties, maar ook naar het brede publiek.

Deze campagne bestond uit verschillende luiken en startte tijdens de zomermaanden met:

- een brochure in vier talen;
- een affiche;
- een postkaartenreeks die te verkrijgen was in alle bibliotheken, musea, culturele centra in West-Vlaanderen;
- een reeks van 4 advertenties in "De Zondagskrant";
- een vraag in de vakantiezoektocht van de "Krant van West-Vlaanderen".

Op 4 november 2003 werd de campagne officieel gelanceerd.

De kustgemeenten, maar ook de Europese Commissie, de federale overheid, het Vlaamse Gewest en de Provincie West-Vlaanderen werken dagelijks aan een doordacht beleid, waarbij rekening gehouden moet worden met de heel diverse belangen en bijzondere aandacht besteed moet worden aan een evenwichtige ontwikkeling van de sociale, economische en ecologische aspecten van onze kust. Het doel van de campagne was het breder bekend maken van het concept "geïntegreerd beheer van kustgebieden". Dit werd goed gevat in de slogan "De Kust, kwestie van evenwicht"; wat meteen de baseline onder het logo van het Coördinatiepunt werd.

4.2 Speelruimte aan de kust

Vanuit de kustgemeenten en de jeugddiensten werd ongerustheid geuit over de steeds slinkende speelruimte aan de kust. Ook heerste er onduidelijkheid over de reden waarom bepaalde gebieden afgesloten werden en over de voorwaarden waaronder duingebieden nog toegankelijk zijn. Het Coördinatiepunt startte in 2002 een overleg op met de jeugd- en milieudiensten, de politieke verantwoordelijken van de kustgemeenten en de bevoegde diensten.

Het initiatief bestond uit verschillende luiken:

- rondetafelgesprekken in de tien kustgemeenten;
- een ludieke affiche “We gaan naar zee”, met cartoons over spelen in de duinen;
- een vragenronde bij jeugdverblijfscentra over het gebruik en de ligging van speelruimte;
- proefprojecten in Blankenberge (Zeebos), Middelkerke, Wenduine en De Panne.

Dit thema is een ideaal voorbeeld van hoe het Coördinatiepunt concreet kan inspelen op vragen vanuit de gemeenten, en samen met hen naar oplossingen kan zoeken.

De jeugdverenigingen van Blankenberge tekenden zelfs de plannen voor de inrichting van de speelzone in het Zeebos.

5 Evaluatie en een blik op de toekomst

Na de doorlichting, met wind in de zeilen volle vaart vooruit...

5 Evaluatie en een blik op de toekomst

5.1 Externe evaluatie in 2006

Na vijf jaar werking werd een externe doorlichting van het Coördinatiepunt nuttig geacht. De evaluatie gebeurde aan de hand van negentien interviews met bevoorrechte getuigen, actoren en stakeholders en een documentenanalyse.

Een belangrijke vaststelling en conclusie uit de evaluatie was dat het Coördinatiepunt voor het merendeel van de geïnterviewden een toegevoegde waarde betekent. Er was eveneens een consensus over het feit dat afstemming en integratie van beleid en planning in de kustzone van primordiaal belang is om de kustzone in alle aspecten leefbaar te houden. Deze positieve beoordeling leidde tot de **aanbeveling dat het wenselijk is om het Coördinatiepunt voort te zetten**.

Naast deze positieve algemene beoordeling kwamen de volgende acht hoofdbevindingen naar voren:

1. De formulering van de doelstellingen leidt soms tot verwarring en onduidelijkheid, inhoudelijk gezien dekt de invulling van de doelstellingen wel de lading.
2. Alle doelstellingen worden globaal gezien goed ingevuld voor zover het Coördinatiepunt er vat op heeft.
3. Er is geen duidelijke definitie van de doelgroep(en) waartoe het Coördinatiepunt zich primair moet richten.
4. De producten waar het Coördinatiepunt mee naar buiten komt zijn van een heel goede kwaliteit.
5. Het statuut van het Coördinatiepunt is niet duidelijk.
6. Het Coördinatiepunt wordt niet altijd als neutraal gepercipieerd.
7. Er bestaat een grote onduidelijkheid over de structuur van het Coördinatiepunt.
8. De huidige werkingsstructuur heeft een aantal zwakke punten.

Op basis van de bevindingen van de evaluatie heeft de evaluator aanbevelingen opgesteld om het Coördinatiepunt voort te zetten.

Aanbevelingen op korte en middellange termijn

Aanbeveling 1

op korte termijn moet een **protocol** worden opgesteld, waarin de partners een engagement nemen ten aanzien van het Coördinatiepunt. In het protocol kunnen het statuut en de doelstellingen worden vastgelegd.

Aanbeveling 2

de **doelstellingen** van het Coördinatiepunt moeten geherformuleerd worden en de **organisatiestructuur** moet herzien worden.

Aanbeveling 3

de **doelgroepen** moeten vastgelegd worden.

Aanbeveling 4

duidelijker **communicatie** vanuit en over het Coördinatiepunt is nodig.

Aanbeveling 5

meer projectmatig werken is nodig om grotere naambekendheid te krijgen en samenwerking met de gemeenten te versterken.

Aanbeveling 6

zorgen voor **betere integratie** van het **lokale niveau** in de werking van het Coördinatiepunt.

Aanbeveling 7

het Coördinatiepunt moet zich blijvend inzetten voor de **duurzaamheidsindicatoren**. Onderlinge afspraken met VLIZ moeten worden vastgelegd.

Aanbeveling 8

mogelijkheden moeten onderzocht worden om het **partnerschap te versterken en uit te breiden**.

Op **lange termijn** is het volgens de evaluatie wenselijk om het Coördinatiepunt **bestuurlijk en juridisch te verankeren**. Dit wordt op lange termijn als de enige manier gezien om een integratie van planning en beleid aan de kustzone te bereiken. Op het moment van de evaluatie was hierover echter geen politieke consensus.

5.2 Plannings- en reflectiemoment 26 maart 2007

De evaluatie werd met alle partners uitgebreid besproken op het planningsmoment van 26 maart 2007. Meteen ging men aan het werk met de aanbevelingen voor de korte termijn: herformulering van de doelstellingen en organisatiestructuur, vastleggen van de doelgroepen, akkoord voor een nieuwe huisstijl en duidelijker zichtbaarheid en voor de indicatoren werden afspraken met VLIZ schriftelijk vastgelegd.

Aansluitend op het planningsmoment vond een reflectiemoment plaats waarop ook de hogere ambtenaren en kabinetten van de bevoegde ministers waren uitgenodigd. Meteen kon ook de tekst voor een **protocol** op de agenda geplaatst worden.

Op het planningsmoment van 26 maart 2007 werden de bakens uitgezet voor het Coördinatiepunt in de toekomst.

5.3 Ondertekening protocol

Op **woensdag 12 september 2007** ondertekenen Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, **Jan Durnez**, gedeputeerde van de Provincie West-Vlaanderen en Paul Breyne, provinciegouverneur van West-Vlaanderen en voorzitter van het Vlaams Instituut voor de Zee een **protocol voor een principeverklaring over het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer**.

De Provincie zal blijven optreden als trekker van het Coördinatiepunt, vanuit de **decreetale opdracht** gebiedsgericht te werken.

Het opmaken van een protocol was een belangrijke stap voor het Coördinatiepunt en de partners. Met de ondertekening ervan wordt het Coördinatiepunt opgewaardeerd van een project naar een structurele samenwerking tussen haar partners.

Het **doel** van het protocol is om gemeenschappelijke principes vast te leggen voor het gezamenlijk opgerichte Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer. Met de ondertekening bevestigen de partners dat zij het Coördinatiepunt zullen inzetten als hét instrument om aan een goed beheer van de kust te werken, en onderschrijven ze de doelstellingen ervan. Het protocol wordt afgesloten voor een periode van vijf jaar en gaat in op 1 januari 2008.

Na vijf jaar wordt het protocol herzien en met eventuele aanpassing verlengd, telkens voor een periode van vijf jaar.

In het protocol worden volgende zaken vastgelegd:

- de resultaatgebieden en doelstellingen;
- de organisatiestructuur;
- de spelregels en systemen;
- de middelen en competenties;
- de modaliteiten voor de uitvoering en de duur van de overeenkomst.

Iedere partner engageert zich om voldoende inspanningen te leveren om de werking van het Coördinatiepunt te kunnen bestendigen, met een personeelsbezetting van ten minste twee personen en rekening houdend met de kosten die de uitvoering van het werkprogramma met zich mee brengt. Bij de financiële bijdrage wordt naar gelijkwaardigheid tussen de partners gestreefd. De eigenlijk financiële regeling zal via een afzonderlijke overeenkomst gebeuren.

Een protocol werd ondertekend op 12 september in aanwezigheid van minister Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Milieu en Natuur.

De tekst van het protocol wordt toegevoegd in bijlage 4.

5.4 Nieuwe accenten voor de toekomst

Met de ondertekening van het protocol wordt vanaf 2008 een nieuwe fase ingeluid, voor een periode van ten minste vijf jaar.

Het Coördinatiepunt gaat alvast met veel enthousiasme door met het uitvoeren van de reguliere taken en het organiseren van activiteiten.

Het werkprogramma 2008 werd in september 2007 voor een eerste maal besproken.

Wat de communicatie- en sensibilisatiedoelstelling betreft, is het programma voor 2008 al goed gevuld, met bijna maandelijks een grote activiteit.

Zo wordt in januari een seminarie georganiseerd over de meeuwen aan onze kust, en dit specifiek op vraag van de gemeenten. De meeuwenproblematiek is trouwens een van de nieuwe thema's waarop het Coördinatiepunt zal inzetten in 2008.

In maart is het tijd voor een feesteditie van de Lenteprikkels, de vijfde al.

In mei staat een expertenmeeting over keurmerken op het programma en in juni worden voor de tweede maal de awards voor duurzame kustprojecten uitgereikt.

In het najaar wordt een studiedag over aquacultuur gepland en zal een eerste stakeholderforum worden georganiseerd. Hier is participatie van het maatschappelijk middenveld en de niet-bestuurlijke actoren aan de kust een belangrijk aandachtspunt.

Binnen de doelstelling "aanbieden van een platform voor duurzaam kustbeheer" is 2008 een mijlpaal met de organisatie van het eerste Bestuurlijk Overleg inzake duurzaam kustbeheer. Het betreft een overleg op topniveau. Het Bestuurlijk Overleg is samengesteld uit hogere ambtenaren, met een duidelijk mandaat van hun minister of politieke overste.

Ook voor de opdracht rond duurzaamheidsindicatoren voor de kust staat in 2008 een belangrijke realisatie op stapel. In februari wordt de tweede editie van het Kustkompas voorgesteld. In deze editie wordt een bijzonder hoofdstuk gewijd aan "zeewering", een bijdrage die uitgewerkt wordt door MDK - Afdeling Kust.

Ook wil het Coördinatiepunt in het bijzonder aandacht besteden aan een betere toepassing van de kustindicatoren in bestaande beleidsplannen.

En ten slotte is er de taak met betrekking tot de implementatie van de Europese Aanbeveling inzake geïntegreerd beheer van kustgebieden. In 2008 zal in het bijzonder gekeken worden hoe de problemen, geïdentificeerd in het nationaal rapport van 2006, opgelost kunnen worden. De oplossing ligt dikwijls opnieuw bij overleg en betere samenwerking stimuleren. Het Coördinatiepunt kan een rol spelen als motor om het oplossingsgericht werken op gang te trekken én te houden, en door ondersteuning te bieden waar wenselijk binnen haar taakstelling. Het is vervolgens aan de bevoegde instanties om de oplossingen te implementeren.

Geïntegreerd beheer van Kustgebieden zal in de toekomst ook in Europese context steeds belangrijker worden. In de ontwerp teksten voor het Maritiem beleid van Europa wordt Geïntegreerd beheer van Kustgebieden vermeld als één van de belangrijke instrumenten voor een duurzaam maritiem beleid.

In januari 2008 organiseert het Coördinatiepunt een seminarie over meeuwen aan de kust.

Colofon

Auteur en coördinatie

Kathy Belpaeme en Sylvia Theunynck

Fotografie

Vlaams Instituut voor de Zee, Sylvia Theunynck, Hannelore Maelfait, Foto's Jan, Provincie West-Vlaanderen, Doelstelling 2-Kust, Afdeling Kust (MDK), RSD

Taaladvies

Ria Verweirder, Provincie West-Vlaanderen

Vormgeving en drukwerk

Grafische Dienst – Provincie West-Vlaanderen

Verantwoordelijke uitgever

Hilaire Ost, provinciegriffier

Wijze van citeren

Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, Activiteitenrapport 2004-2007 (2007). Kathy Belpaeme, Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, 72 pagina's.

De partners in het Coördinatiepunt:

BIJLAGEN

Bijlage 1
projectindicatoren doelstelling-2 programma

Bijlage 2
afkortingenlijst

Bijlage 3
activiteitenkalender 2004-2007

Bijlage 4
protocol Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Bijlage 1: projectindicatoren doelstelling-2 programma

Voor de periode september 2001 tot en met februari 2008 kon het Coördinatiepunt rekenen op steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling, en meer specifiek in het kader van het doelstelling-2 Kust programma. Voor het opvolgen van de vorderingen van het project werden specifieke projectindicatoren gedefinieerd. In de tabel op pagina 45 wordt de vordering in het behalen van de streefwaarde aangegeven per rapporteringfase van 6 maanden. Hieruit blijkt dat de streefwaarde voor alle indicatoren behaald of zelfs overschreden wordt. Bij de rapportering over de tweede helft van 2007 zal ook de indicator over bestuurlijke verankering positief kunnen beoordeeld worden dankzij de ondertekening van het protocol.

Coördinatiepunt Geïntegreerd Kustzonebeheer Fase 2			01/10/04-29/02/08		BEHAALD 2e helft 2004 RAPPORT N° 1	BEHAALD 1e helft 2005 RAPPORT N° 2	BEHAALD 2e helft 2005 RAPPORT N° 3	BEHAALD 1e helft 2006 RAPPORT N° 4	BEHAALD 2e helft 2006 RAPPORT N° 5	BEHAALD 1e helft 2007 RAPPORT N° 6
BESCHRIJVING INDICATOR	UITGANGSWAARDE	DATUM	STREEFWAARDE	DATUM						
Ontwikkeling van een barometer voor duurzame ontwikkeling van de kustzone ter verbetering van het inzicht in de duurzaamheidsevolutie van de kustzone	1	begin- datum	1	eind- datum	1	1	1	1	1	1
Aantal gerichte adviezen betreffende materies van kustzonebeheer	5	begin- datum	10	eind- datum	13	15	19	21	21	22
Aantal opgerichte (permanente) samenwerkings-verbanden (tussen overheden onderling en/of samenwerking met de privé-sector inzake kustzonebeheer)	1	begin- datum	1	eind- datum	1	1	1	1	1	1
Aantal bereikte doelgroepen (burgers, gezinnen, instellingen, economische en andere actoren) via de educatieve/sensibiliserende acties ter bevordering van sectoroverschrijdende duurzame ontwikkeling van de kustzone	2 (overheid en publiek)	begin- datum	2 (overheid en publiek)	eind- datum	2	2	2	2	2	2
Aantal acties ter bevordering van sectoroverschrijdende duurzame ontwikkeling	1	begin- datum	1	eind- datum	1	1	1	1	1	1
Aantal acties ter actualisering van de kustbarometer (set van allerhande gegevens omtrent de kustzone)	0	begin- datum	1	eind- datum	1	1	1	1	1	1
deelname aan internationale netwerken	2	begin- datum	4	eind- datum	6	6	6	6	6	7
aantal opgezette communicatie- en sensibilisatie-acties met betrekking tot duurzaam kustzonebeheer voor kustbewoners, recreanten, toeristen, overheden,... (resultaat: verhogen van het bewustzijn mbt GKZB)	10	begin- datum	30	eind- datum	15	21	27 ²	34	38	44
Bestuurlijke verankering voor GKZB	0	begin- datum	1	eind- datum	0	0	0	0	0	0
Aantal contactpunten voor alle materies inzake kustzonebeheer	1	begin- datum	1	eind- datum	1	1	1	1	1	1
Aantal informatievragen betreffende kustzonebeheer	0	begin- datum	300	eind- datum	19	153	197	261	310	359
Uitvoering van concrete acties op lokaal niveau	0	begin- datum	3 (1 uitgewerkte actie per jaar)	eind- datum	1	2	3 ³	6	7	7
Aantal financierende bestuurlijke partners	3	begin- datum	4	eind- datum	4	4	4	4	4	4

Bijlage 2: Afkortingenlijst

AMINAL	= Administratie Milieu-, Natuur-, Land- en Waterbeheer
AWZ	= Administratie Waterwegen en Zeewezen
BENCORE	= Belgian national network for coastal research
BMM	= Beheerseenheid van het Mathematisch Model van de Noordzee en het Schelde-estuarium
DEDUCE	= Développement durable des Côtes Européennes
EUCC	= European Union for Coastal Conservation
FOD	= Federale Overheidsdienst
GBKG	= geïntegreerd beheer van kustgebieden
GIS	= Geografisch Informatie Systeem
GSE	= Global Service Element
ICES	= International Council for Exploration of the Sea
ICZM	= Integrated Coastal Zone Management
IVA	= Intern verzelfstandigd agentschap (van de Vlaamse overheid)
KBIN	= Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen
MAB/IOC	= Man and the Biosphere/ Intergovernmental Oceanographic Commission
MDK	= Maritieme Dienstverlening en Kust
PAK	= Provinciaal Ankerpunt Kust
ROHM	= Ruimtelijke Ordening, Huisvesting, Monumenten en Landschappen
RSD	= Rijn Schelde Delta
SAIL	= Schéma d'Aménagement du Littoral
SDVO	= Stichting Duurzame Visserijontwikkeling
UNESCO	= United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization
VLA	= Vlaamse Leerkrachten Aardrijkskunde
VLIZ	= Vlaams Instituut voor de Zee
VLM	= Vlaamse Land Maatschappij
WWF	= World Wildlife Fund

Bijlage 3: activiteitenkalenders 2004-2007

A. Activiteiten Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer • jaar 2007

- 20 november 2007 : Dorset Coastal Forum meeting
- 7 november 2007 : themamiddag – Het strand van de toekomst
- 19 oktober 2007: seminarie “Zandbank te Heist - een groeiend fenomeen”
- 11 oktober 2007: Rijn-Schelde Delta Workshop voor experts - “Hoe kunnen gemeenten en provincies werken aan duurzaam kustbeheer?”
- 1-3 oktober 2007: Sea Alarm Conferentie
- 2 oktober 2007 : De Rede door de provinciegouverneur Paul Breyne
- 12 september 2007 : ondertekening Protocol Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer
- 5 september 2007 : SAIL workshop over kustbeleid, planning en management “What next for ICZM in North West Europe and the North Sea?”
- 5 - 6 juni 2007: Workshop Harbasins
- 24 mei 2007: Vorming ecologisch strandbeheer voor technische diensten Knokke-Heist
- 23 mei 2007: Rijn-Schelde Data Bestuurdersexcursie
- 9 mei 2007: Safecoast workshop (Amsterdam)
- 7 mei 2007: Duurzaam kustproject op West@work
- 26 april 2007 : First BeNCoRe Conference
- 31 maart 2007: Lenteprikkels
- 30 maart 2007: Inhuldiging ecologische strandpanelen (De Haan - Wenduine)
- 26 maart 2007: Plannings- en reflectiemoment Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer
- 26 februari - 2 maart 2007: Zeeforum Secundair Onderwijs
- 9 en 10 februari 2007: Geografisch Symposium Noordzee
- 2 februari 2007: Studiedag toeristische innovatie aan de kust
- 1 januari 2007: Expeditie Zeeleeuw

[20 november 2007] - Dorset Coastal Forum meeting

Het Dorset Coastal Partnership heeft een lange traditie in kustbeheer en samenwerking met stakeholders van de Dorset kust. Jaarlijks organiseert zij een forum meeting voor al haar partners en stakeholders.

Het Coördinatiepunt werd uitgenodigd om een presentatie te geven over haar werking op de forum meeting van 20 november 2007. Mogelijkheden voor samenwerking met het Dorset partnerschap werden bekeken.

[7 november 2007] - themamiddag - Het strand van de toekomst

Het strand is dé topattractie voor de kust. Zand, zee en ruimte, een veelheid aan activiteiten, gezellige boulevards en een aantrekkelijk landschap zijn kwaliteiten waarmee de kust zich kan profileren. Wat kan het strandervoegde voor ons betekenen? Is de huidige kwaliteitsslag voldoende en moeten wij ons basiskapitaal niet nog meer onderscheiden en aanpassen aan nieuwe smaak- en doelgroepen? Deze en andere vragen en het ontmoeten van vakgenoten stond centraal tijdens deze themamiddag die doorging in de Calidris te Westende (Middelkerke).

Deze bijeenkomst werd georganiseerd in het kader van het project SAIL, een samenwerkingsproject tussen de Zeeuwse, de Belgische en de Zuid-Oost Engelse kust. Het Coördinatiepunt is medeorganisator van de themamiddag en verzorgde als voorzitter van de SAIL managementgroep de verwelkoming.

[19 oktober 2007] - seminarie “Zandbank te Heist - een groeiend fenomeen” - CC Scharpoord Knokke-Heist

De Zandbank de “Paardemarkt” in de Baai van Heist heeft reeds tot vele discussies geleid. Ter ondersteuning van een serene bespreking omtrent de toekomst van de zandbank organiseerde het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer op vraag van de partners een multidisciplinaire seminarie. Er werd een stand van zaken opgemaakt van de beschikbare kennis over de zandbank en haar evolutie. Hierbij kwamen de juridische, geomorfodynamische, ecologische en beleidsaspecten aan bod. De doelgroep voor dit seminarie waren de leden van de Adviescommissie voor de Vlaamse natuurreservaten “de Baai van Heist” en de “Kleiputten van Heist”, wetenschappelijke instellingen, betrokken overheidsdiensten op federaal, Vlaams en gemeentelijk niveau, parlementairen, gemeenteraad Knokke-Heist, provincieraad, watersportclubs, natuurverenigingen, milieuraad Knokke-Heist. De organisatie van deze multidisciplinaire seminarie kaderde in het 10-jarig bestaan van het strandnatuurreservaat “de Baai van Heist”.

[11 oktober 2007]

Rijn-Schelde Delta Workshop voor experts - "Hoe kunnen gemeenten en provincies werken aan duurzaam kustbeheer?"

Binnen de Rijn-Schelde Delta Samenwerking loopt het project Delta Kust. In dit project organiseren de provincies Zuid-Holland, Zeeland en West-Vlaanderen grensoverschrijdende uitwisseling over duurzaam en geïntegreerd kustzonebeheer.

Op donderdag 11 oktober 2007 organiseerde Delta Kust in Bergen-op-Zoom een workshop voor experts met als thema: Hoe kunnen gemeenten en provincies werken aan duurzaam kustbeheer? Deze expertworkshop wou de focus leggen op de rol van een overheid bij geïntegreerd kustzonebeheer. Wat verwacht een gemeente of een provincie van een hogere overheid? Hoe kan een hogere overheid, lokale bestuurders ondersteunen en sturen bij het verwezenlijken van duurzaam kustbeheer? Verder namen we ook een kijkje naar de verschillen en overeenkomsten in de aanpak in België en Nederland.

Het Coördinatiepunt verzorgt het secretariaat van Delta Kust en stond in voor de organisatie van de workshop.

[1 - 3 oktober 2007]

Sea Alarm Conferentie "Oiled Wildlife Respons, Planning and Cooperation" - Thermae Palace Oostende

Sea Alarm conferenties worden sinds 2000 regelmatig georganiseerd en zijn bedoeld om Europese samenwerking te bevorderen om het hoofd te kunnen bieden aan olierampen op zee waarbij vogels en andere wilde dieren betrokken raken. De Sea Alarm Conferentie "Oiled Wildlife Respons, Planning and Cooperation" wou een overzicht bieden van het hele spectrum, van risico analyse tot respons planning en training. Daarbij gaven belangengroepen hun visie op de huidige stand van zaken in Europa. De conferentie probeerde discussie te genereren en een klimaat te scheppen voor nieuwe internationale oplossingen die een adequate paraatheid voor incidenten op zee mogelijk maken.

Na het incident met de Tricolor in 2003 voor de kust van Duinkerke, waarna er vele duizenden vogels aanspoelden langs de kusten van Noord-Frankrijk, België en Nederland, werd vanuit de overheden geconstateerd dat de kans op herhaling van een dergelijke ramp groot was. Naar aanleiding van dit incident gaf de toenmalige minister bevoegd voor Leefmilieu aan de milieuadministratie in oktober 2003 de opdracht om een interventieplan uit te werken voor de opvang van vogels na een ramp op zee. Gezien het sectoroverschrijdend karakter van deze opdracht en de nood aan coördinatie en overleg met alle actoren, werd het Coördinatiepunt gevraagd om het overleg op te zetten om te komen tot een draaiboek. Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer ondersteunde de organisatie van deze studiedag.

[2 oktober 2007]

Rede over Kust & Zee - ter gelegenheid van opening Provinciaal werkjaar door provinciegouverneur Paul Breyne

West-Vlaanderen en de West-Vlaamingen zitten door hun ligging aan de Noordzee in een geprivilegeerde positie. De zee is onze partner, die ons een zee van mogelijkheden biedt, maar de zee kan ook een bedreiging worden. We kunnen met name geconfronteerd worden met scheepsrampen en overstromingen. De Rede door de provinciegouverneur, die vandaag werd voorgesteld ter gelegenheid van de opening van het provinciaal werkjaar, is een beschrijvend werk met afzonderlijke hoofdstukken over de verschillende aspecten van de zee en de kust. Het Coördinatiepunt was mede-auteur van deze Rede.

Provinciegouverneur Breyne stelde vandaag tevens voor om de site aan de voormalige Oostendse vismijn met zijn gerenoveerde pakhuizen en omgeving een merknaam te geven. 'Het is de locatie waar de Kustwacht, het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) en het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer gevestigd zijn,' legt de gouverneur uit. 'Daar is verder ook het Provinciaal Ankerpunt Kust en het oceanografisch datacentrum van Unesco ondergebracht. Het is tijd om deze bruisende site onder één noemer te plaatsen. Innovocean is een naam die de belofte van innovatie, dynamiek en excellentie voor de toekomst inhoudt.'

[12 september 2007]

ondertekening protocol Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer - Provinciehuis Boeverbos

Om de nu reeds 6-jaar durende samenwerking kracht bij te zetten werd een protocol opgemaakt houdende een principeverklaring over het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer tussen de partijen: provincie West-Vlaanderen, het Vlaams Gewest (Agentschap voor Natuur en Bos en Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling kust) en het Vlaams Instituut voor de Zee. In deze verklaring werden gemeenschappelijke principes vastgelegd voor het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer. Met dit document drukken de partners de intentie uit de werking van het Coördinatiepunt verder te zetten. Dit Coördinatiepunt moet instaan voor het stimuleren en promoten van samenwerking en afstemming inzake duurzaam en geïntegreerd beheer van het kustgebied in België, overeenkomstig de principes van duurzame ontwikkeling.

De officiële ondertekening van dit protocol door de heer Kris Peeters, Vlaams minister-president, mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, de heer Paul Breyne (provinciegouverneur en voorzitter van het Vlaams Instituut voor de Zee), de heren Jan Durnez (gedeputeerde) en Hilaire Ost (provinciegriffier) en mevrouw Marie-Claire Van der Stichele-De Jaegere (secretaris Vlaams Instituut voor de Zee), vond plaats op woensdag 12 september 2007.

[5 september 2007] - SAIL workshop over kustbeleid, planning en management

"What next for ICZM in North West Europe and the North Sea?"

Op 7 juni 2007 aanvaardden het Europees Parlement en de Raad een Communicatie van de Europese Commissie "Een Evaluatie van Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden in Europa".

In de communicatie worden vijf prioriteiten opgesomd om GBKG verder te implementeren in Europa. Het doel van de workshop was om een selecte groep experts samen te brengen om antwoorden op een aantal kernvragen te formuleren.

Het Coördinatiepunt verzorgde een voordracht over de evaluatie van GBKG in Europa en modereerde de discussies. Deze workshop werd georganiseerd in het kader van het SAIL-partnerschap.

[5 - woensdag 6 juni 2007] - workshop Harbasins - Antwerpen

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer had de eer deze transnationale workshop te openen. Tijdens de openingsrede werd aandacht gevraagd voor geïntegreerd werken en het leggen van relaties tussen kustbeheer en de kaderrichtlijn Water. Meer info op www.harbasins.org.

[24 mei 2007] - Vorming rond ecologisch strandbeheer voor technische dienst Knokke-Heist

Op 24 mei organiseerde het Gemeentebestuur Knokke-Heist een opleiding over en rond het strand voor het strandpersoneel. De bedoeling hiervan was om de strandwerkers meer informatie te verstrekken over de omgeving waarin ze werken. Het strand is meer dan enkel zand.

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer werkte hieraan mee samen met het steunpunt NME kust. In de voormiddag was er een mini strandopruimactie voorzien met aandacht voor het leven op het strand en een aanspoelsel-memory-spel. In de namiddag bekeek men het leven in zee: kruien olv Omer Rappé en bezoek aan het strandreservaat met een gids.

[23 mei 2007] - Rijn-Schelde Data Bestuurdersexcursie

Binnen de Rijn-Schelde Delta Samenwerking loopt het project Delta Kust. In dit project organiseren de provincies Zuid-Holland, Zeeland en West-Vlaanderen grensoverschrijdende uitwisseling over duurzaam en geïntegreerd kustzonebeheer.

Op woensdag 23 mei organiseerde Delta Kust een bestuurdersexcursie met als thema: 'Ruimte voor kwaliteit aan de kust'. Hoe kunnen veranderingen in de ruimtelijke kwaliteit nieuwe impulsen geven aan de kust? Dat is de hoofdvraag waarop we met deze bestuurdersexcursie een antwoord willen bieden. We besteedden bijzondere aandacht aan twee kustgebieden waar de herinrichting (van o.a. jachthavengebieden) dankzij een geïntegreerde aanpak win-win-situaties heeft gecreëerd. Het bezoek aan Nieuwpoort en Breskens toonde hoe lokale overheden én Europa erin slagen om - via een geïntegreerde aanpak - een nieuwe impuls te geven aan een kuststad. De manier waarop EU- subsidies worden benut kwam daarbij aan de orde.

Het Coördinatiepunt verzorgt het secretariaat van Delta Kust en stond in voor de organisatie van de excursie.

[9 mei 2007] - Safecoast workshop (Amsterdam)

Op woensdag 9 mei 2007 organiseerde Safecoast een colloquium annex workshop rond het thema "Strategic investments coastal flood risk management - Northsea". Safecoast is een Interreg IIIB Noordzee - project.

Kathy Belpaeme van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer gaf hier een voordacht: "Towards integrated land use in coastal areas"

[7 mei 2007] - Duurzaam kustproject op West@work

In het programma West@work van maandag 7 mei 2007 op de regionale televisie Focus, kwam het thema toerisme aan de kust aan bod. Veel hotels verdwijnen om plaats te maken voor appartementen waardoor het actief toerisme achteruit gaat. Ondernemen aan de kust is zo al moeilijk door het tekort aan ruimte. Om het aantal hotels en campings aan de kust in stand te houden is het belangrijk te blijven investeren in kwaliteit, toegankelijkheid en vriendelijk onthaal om zo tegemoet te komen aan een aantal belangrijke doelgroepen. Interne kwaliteitszorg is hierbij absoluut noodzakelijk om een evenwicht tussen economie, ecologie en milieu te behouden. Het project "Integrale kwaliteitszorg voor de Logiessector aan de Kust", dat uitgevoerd wordt door Westtoer, kreeg vorig jaar tevens een award "duurzaam kustproject". Meer info op de pagina Integrale Kwaliteitszorg van de site www.dekustkijktverder.be.

Campings en hotels kunnen bij het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer terecht met vragen over duurzaamheid en voor hulp bij het toetsen van hun accommodatie aan de duurzaamheidscriteria.

[26 april 2007] - First BeNCoRe Conference

Op donderdag 26 april vond de eerste BeNCoRe Conferentie door in het Provinciehuis in Leuven. Sinds de opstart van het **Belgian Network for Coastal Research**, gingen reeds meer dan 50 instellingen over gans België akkoord om partner te worden van het netwerk. Deze conferentie bood voor de eerste keer een platform om het BeNCoRe netwerk te ontmoeten en ideeën te wisselen over de toekomst van kust en mariene onderzoek in België.

Kathy Belpaeme van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer gaf een voordracht "ICZM participation and implementation".

[31 maart 2007] - Lenteprikkel op het strand, het strand als leerrijke zandbak.

De vierde editie van de Lenteprikkel, een jaarlijkse strandopruiactie van alle kustgemeentes onder impuls van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, kende een groot succes. In totaal zamelden 711 vrijwilligers 2379 kg afval in over een lengte van 9,9 km.

Naast het 'klassieke' afval zoals plastic, touwen, schoenen werden ook heel eigenaardige vondsten gedaan zoals pralines en shampooflessen. In verschillende kustgemeentes waren ook randactiviteiten te beleven zoals een Noordzee-domino en een flessenpost.

Het is de bedoeling dat de bewustmaking niet beperkt blijft tot de dag van de Lenteprikkel. Hopelijk kan het een aanzet zijn voor meer kustgemeentes om specifieke strandzones in de toekomst handmatig te reinigen. Een mooie win-win situatie voor de gemeente, voor de strandbezoeker, voor de zeewering én voor de natuur! Meer informatie, cijfermateriaal en sfeerfoto's zijn terug te vinden op www.lenteprikkel.be.

[30 maart 2007] - Inhoudiging ecologische strandpanelen in De Haan (Wenduine)

Sinds de zomer van 2006 worden alle onbewaakte zones in De Haan enkel nog manueel gereinigd. Deze lente werden op het strand van De Haan (Wenduine) dan ook 3 panelen "Ecologische strandreiniging" geplaatst. Twee daarvan werden geschonken door het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer aan de gemeente De Haan als dank voor hun inzet. Deze panelen zullen de voorbijganger informeren over de natuurlijke aanspoelsels op twee strandzones in De Haan die handmatig gereinigd worden. Tijdens de inhoudiging kregen de aanwezigen ook de voorstelling van het inrichtingplan voor het duingebied 'De Haan-Wenduine' en een uiteenzetting over het hoe en waarom rond duurzaam strandreinigen. Meer informatie over ecologisch strandreinigen op www.lenteprikkel.be.

[26 maart 2007] - Plannings- en reflectiemoment Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

De aanleiding van het planningsmoment was de doorlichting van het Coördinatiepunt die plaatsvond in 2006 én de hernieuwing van de samenwerkingsovereenkomsten voor 2008. Het was dan ook belangrijk stil te staan bij de verwachtingen en wensen van de partners. Het doel was het aanpakken van de aanbevelingen uit de doorlichting, verdere inhoudelijke invulling te geven aan de activiteiten van het Coördinatiepunt en het bespreken van de organisatiestructuur en samenwerkingsformules inzake geïntegreerd kustzonebeheer.

[26 februari - 2 maart 2007] - Zeeforum Secundair Onderwijs

Voor de derde maal organiseerde Horizon Educatief samen met het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer een "Zeeforum" voor het secundair onderwijs (3de graad). Gespreid over 5 dagen woonden 27 klassen van over gans Vlaanderen het zeeforum bij. Elke dag maken drie experts de jongeren enthousiast voor een typisch aspect van onze kust, gaande van erfgoed tot vervuiling over biodiversiteit en havens. Na dit opwarmertje werd er in kleinere groepjes gedebatteerd en gediscussieerd over uiteenlopende thema's zoals honden op het strand, meeuwen voederen, toerisme en exoten. De 500 jongeren toonden zich van hun kritische kant tijdens de discussiemomenten. Voor- en tegenstanders gingen zwaar in de clinch en creatieve ideeën borrelden op bij het zoeken naar oplossingen. Het derde zeeforum was opnieuw een schot in de roos.

[9 en 10 februari 2007] - Geografisch Symposium Noordzee - Provinciaal Hof Brugge

9 februari: Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer verzorgde een workshop rond Google Earth.

"Even Googlen"; Google is ondertussen een werkwoord geworden in de internetwereld. Een al even grote hype is "Google earth". Hoe kan je Google earth gebruiken in je lessen? Hoe kan je de relatie leggen met de digitale versie van de kustatlas (www.kustatlas.be)? Hoe kan Google Earth ons iets leren over kust en klimaat? Geen reclamecampagne, maar gewoon een demonstratie van enkele mogelijkheden om de overstap te maken van de papieren atlas naar een digitale versie en 3D impressies.

10 februari: Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer bracht een voordracht rond indicatoren.

[2 februari 2007] - Studiedag Toeristische Innovatie aan de kust!

Op vrijdag 2 februari 2007 organiseerde het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer in samenwerking met verschillende partners, een studiedag rond toeristische innovatie aan de kust.

Hoe kan toeristische innovatie de kust economie aanzwengelen? Dat was de hoofdvraag waarop we met deze studiedag een antwoord probeerden te vinden. Waaraan moet een kust voldoen om op toeristisch recreatief vlak een rol van betekenis te spelen. Vooraanstaande experts met ervaring in binnen- en buitenland haalden voorbeeldprojecten aan, die tonen hoe toerisme kan evolueren naar een concurrerende en dynamische economische sector.

Op donderdagavond 1 februari was er een avondprogramma voorzien over de strategische stadsontwikkeling van Oostende. Oostende werkt voor de stadsontwikkeling samen met de drijvende kracht achter de metamorfose van Barcelona. Welke projecten door deze samenwerking tot stand gekomen zijn en wat de effecten zijn voor Oostende, werd op deze avond belicht.

[1 januari 2007] - Expeditie Zeeleeuw (derde editie)

Na het succes van de vorige twee edities organiseerde het VLIZ in 2007 voor de derde maal het educatieve project 'Expeditie Zeeleeuw'. Expeditie Zeeleeuw was een e-learning project voor scholen waaraan een wedstrijd is gekoppeld. Reeds meer dan 2500 leerlingen uit het algemeen, technisch en beroepsonderwijs maakten klassikaal een virtuele verkenning van de Belgische kust. Met de steun van een uitgebreid team zeewetenschappers en geleid door de website www.expeditiezeeleeuw.be werden zij gevraagd oplossingen te zoeken voor actuele 'zeeproblemen'. De winnende klas mocht gedurende een week op een 'echte' expeditie aan boord van het oceanografische schip De Zeeleeuw.

Expeditie Zeeleeuw richt zich tot jongeren tussen 16 en 18 jaar. Dit jaar konden zowel leerlingen uit het 4de als het 5de en 6de jaar TSO, ASO en BSO zich inschrijven. De tien modules uit het project waren gelijkmatig verdeeld en aangepast aan de onderwijsvormen. Elke leerkracht kwam in aanmerking, gezien het vakoverschrijdende karakter. Vooral leraren van technische, wetenschappelijke en levensbeschouwelijke vakken, PAV en geschiedenis werden aangemoedigd te participeren. Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer stond in voor de module "Strandafval".

B. Activiteiten Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer • jaar 2006

- 28 oktober 2006: voorstelling communicatiecampagne "de kust kijkt verder"
- 16 - 22 oktober 2006: Unep conferentie (Beijing - China)
- 25 september 2006: Bezoek Prins Laurent
- 18 - 20 september 2006: Grootste Europese conferentie over innovatie voor de kust (Gdansk, Polen)
- 25 - 27 juli 2006: Workshop 'Coastal Atlases'
- 20 juni 2006: Studiedag 'Wrakmanschap of voor eeuwig verloren'
- 25 - 28 mei 2006: Oostende voor Anker
- 17 mei 2006: Workshop ecologisch strandbeheer
- 12 mei 2006: Toekomstbespreking SAIL
- 27 - 28 april 2006: 'Coastal future and ICZM strategy'
- 19 - 21 april 2006: 'ICES werkgroep ICZM'
- 1 april 2006: Lenteprikkel op het strand
- 31 maart 2006: VLIZ jongerencontactdag
- 21 - 23 maart 2006: Interspill conferentie 2006
- 23 maart 2006: Séminaire Technique
- 1 maart 2006: Voorstelling publicatie 'Kustkompas'
- 22 - 24 februari 2006: Corepoint Workshop
- 11 januari - 22 maart 2006: 'Expeditie Zeeleeuw' slaat aan en wordt herhaald!

[28 oktober 2006] - Voorstelling de kust kijkt verder - eerste uitreiking van de awards "Duurzaam Kustproject"

Zie je het verband tussen duinherstel in Koksijde, biogeiten in Klemsterke of de eerste Belgische mosselen in Nieuwpoort? Samen met zoveel andere waren het allemaal groot- of kleinschalige projecten met aandacht voor een duurzame toekomst voor onze kustzone. En hieraan kan iedereen zijn steentje bijdragen: niet alleen overheden, maar ook verenigingen, bedrijven of individuen.

Het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden (GBKG) nomineerde 39 projecten als "Duurzaam Kustproject". Op 28 oktober 2006 werden de winnaars van de projecten rond duurzaam kustbeheer uitgenodigd op de awarduitreiking waar zij in primeur hun award in ontvangst namen. Deze uitreiking gebeurde door gedeputeerde Durnez en minister Landuyt. Ook werden de gloednieuwe website www.dekustkijktverder.be en een fraaie brochure voorgesteld. Deze kunnen dienen als inspiratiebron en prikkel voor iedereen aan de kust om ook zelf een project uit te werken en een award "Duurzaam Kustproject" te verdienen.

[16 - 22 oktober 2006] - UNEP Conferentie Beijing (China)

UNEP evalueerde haar actieplan ter bescherming van zeeën en oceanen.

In 1985 stelde UNEP haar actieplan ter voorkoming van vervuiling van zeeën door activiteiten van het land voor (officiële benaming "Global Programme of Action for the protection of the marine-environment from land-based activities of afgekort als GPA") Het werd aangenomen door 108 regeringen, waaronder ook België, en de Europese Commissie.

Het UNEP-GPA proces voorzag een vijfjaarlijkse evaluatie van het GPA actieplan. Na de eerste evaluatie in 2001, vond de tweede evaluatie plaats tijdens de UNEP Ministeriële Conferentie van 16-20 oktober 2006 te Beijing (China).

Kathy Belpaeme (Coördinatiepunt GBKG) werd gevraagd om het kabinet van de Vlaams minister van Openbare werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, Kris Peeters, inhoudelijk te adviseren tijdens de hogervermelde UNEP conferentie.

[25 september 2006] - Prins Laurent in het Provinciaal Ankerpunt Kust

Prins Laurent bracht een bezoek aan het Provinciaal Ankerpunt Kust en het kantoor Intergovernmental Oceanographic Commission (IOC) van Unesco. Het IOC is het belangrijkste orgaan binnen de Verenigde Naties dat zich toelegt op de studie van zeeën en de oceanen. De Prins luisterde erg geïnteresseerd naar de uiteenzetting. Na dit bezoek trok de prins nog naar het Provinciaal Ankerpunt Kust, gelegen naast het IOC. Hier kreeg de prins de nodige uitleg over de werking in het Provinciaal Ankerpunt Kust en de Week van de Zee die dit jaar als thema "De zee smaakt naar meer" heeft. Ook hier toonde de prins zich heel geïnteresseerd. Kathy Belpaeme overhandigde de prins een kustatlas.

[18 - 20 september 2006] - Conferentie "Littoral 2006"

Van 18-20 september 2006 werd in Gdansk (Polen) de conferentie "Littoral 2006" georganiseerd met als hoofdthema - Innovatie voor kust en kustinitiatieven ("Coastal innovations and initiatives"). De organisatoren waren onder andere de EUCC - De Kustunie, het Pools ministerie voor Transport en Openbare werken, en de Eurocoast Federatie Polen- European Coastal Association for Science and Technology.

Op de conferentie werden 16 brede kustthema's behandeld, waaronder ook:

- Geïntegreerd Kustzonebeheer en Maritieme administratie;
- Kustbeleid, ruimtelijke planning en conflictmanagement;
- Educatie en training;
- Regionale kust economieën & havens;
- Informatie, communicatie en data netwerken;
- Kusttoerisme en behoud van cultureel erfgoed aan de kust;

Het Coördinatiepunt presenteerde op de conferentie haar werk rond:

- 1) de bevraging "nette stranden" bij strandbezoekers en duurzaam strandbeheer ("Manual beach cleaning in Belgium: an ecological alternative")
- 2) duurzaamheidsindicatoren voor de kust ("The Coastal compass: indicators as guidance for integrated coastal zone management")

[25 - 27 juli 2006] - Cork, Ierland - Workshop "Coastal Atlases: Potentials and Limitations of Coastal Web Atlases"

Het Coördinatiepunt publiceerde in 2004 een Kustatlas in boekvorm.

Deze kustatlas gaf een beschrijving van de huidige situatie van onze kust, in al haar aspecten. In 2005 werd een 4-talige dynamische website gelanceerd. Deze website kon op veel interesse rekenen vanuit binnen- en buitenland. De reacties op de inpasbaarheid in het beleid en praktische bruikbaarheid waren allen zeer positief.

De universiteit van CORK organiseerde op 25 en 26 juli 2006 een internationale workshop over Kustatlassen, getiteld "Coastal atlases: Potentials and Limitations of Coastal Web Atlases". Het Coördinatiepunt werd uitgenodigd haar ervaring te delen met de deelnemers aan deze workshop. Er waren deelnemers uit Europa en Noord-Amerika.

[20 juni 2006] - Studiedag "Wrakmanschap of voor eeuwig verloren"

Studiedag over bescherming van wrakken op zee, georganiseerd door het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer.

Het programma

Sessie 1: Wrakken als tijdscapsules (14.45-16u)

Een presentatie van Marnix Pieters (VIOE)

Een presentatie van Jan Lettens (AEXIS)

Een presentatie van Nathalie Balcaen (Afdeling Kust, Vlaamse Hydrografie)

Sessie 2: Wrakken als oases van biologische rijkdom (16.30-17.30)

Een presentatie van Alain Norro (BMM)

Een presentatie van Vincent Zintzen (KBIN)

Een presentatie van Jan Haelters (BMM)

Sessie 3: Wrakken als ontmoetingsplaatsen. (18.30-19.30)

Een presentatie van Pascal Eekhoudt en Tomas Termote (afgevaardigden van NELOS) en van Dirk Guillaume (afgevaardigde van de Belgische confederatie van zeevissers)

[25 - 28 mei 2006] - Oostende voor Anker

Het festival van de authentieke scheepvaart en de Noordzee. Ierland werd uitgenodigd als gastland en het thema dit jaar was de "Keltische Muziek". De haven en de dokken van Oostende werden in een unieke stemming gebracht door de aanwezigheid van meer dan honderd historische schepen waaronder: de grote windjammers zoals de "Mir", "Astrid", "Swan fan Makkum", "Grand Turk" en "Mercedes". Het Coördinatiepunt was met een infostand aanwezig in het zeedorp.

[17 mei 2006] - Surfclub Windekind Oostduinkerke/bezoek Bray-Dunes

Workshop ecologisch strandbeheer voor technische diensten Kustgemeenten

In navolging van het pilootproject in Koksijde, organiseerde het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden een workshop voor de technische diensten van de kustgemeenten. Het doel van deze workshop was ervaringen uit te wisselen tussen verschillende technische diensten. Hierbij wilden we in dialoog treden met de personen van de kustgemeenten die dagelijks betrokken zijn bij het organiseren en uitvoeren van de strandreiniging.

Dit gebeurde door o.a. de gemeente Koksijde en Bray-Dunes, die beiden een innovatief project rond ecologische strandreiniging hebben, aan het woord te laten. De workshop was specifiek gericht aan de personen van de kustgemeenten en van privé ondernemingen die dagdagelijks werken op en rond het strand. In Bray-Dunes werd het project toegelicht door twee medewerkers van het Conseil Général du Nord en het Syndicat Intercommunal des Dunes de Flandre.

> Meer informatie over ecologisch strandbeheer op www.lenteprikkel.be.

[12 mei 2006] - Londen - Toekomstbespreking SAIL

Het SAIL (Schéma d'Aménagement Intégré du Littoral) netwerk is een transnationaal partnerschap van kust autoriteiten en maritieme agentschappen, grenzend aan de Zuidelijke Noordzee, opgestart in 1999. De bedoeling was om een aantal vakmensen samen te brengen om te kunnen nagaan hoe GBKG in de verschillende lidstaten naar voor gebracht wordt, wat de gezamenlijke discussiepunten zijn, hoe dit het best in praktijk wordt gebracht, en hoe zij het best bijdragen tot het debat over het implementeren van de Europese Aanbeveling. Voorlopig kwam er nog geen gevolg op SAIL II binnen Interreg-verband. De voormalige partners drukten wel de wens uit om de succesvolle samenwerking te behouden, ook zonder Europese steun. De besprekingen omtrent de toekomst van het partnerschap ging door op 12 mei 2006 in Londen.

[27 - 28 april 2006] - Bremen, Duitsland - "Coastal future and ICZM strategy"

Internationale conferentie over duurzaam kustbeheer georganiseerd door het Duits ministerie, onder de naam "Coastal future and ICZM strategy". De conferentie werd georganiseerd naar aanleiding van de nationale GBKG strategieën die in februari 2006 door de Europese lidstaten werden ingediend bij de Europese Commissie.

Het Coördinatiepunt GBKG werd vanuit de federale overheid gevraagd het Belgische rapport inzake GBKG te presenteren.

[19 - 21 april 2006] - Kopenhagen, Denemarken - "ICES - Werkgroep ICZM"

ICES is een organisatie die het mariene onderzoek via verschillende werk- en studiegroepen coördineert en promoot. De werkgroep rond ICZM kwam dit jaar voor de eerste maal samen. Eén van de doelen van de werkgroep is het bijeenbrengen van kennis door ecologische, milieu- en biologische informatie, die bekomen wordt vanuit verschillende studiegroepen, te integreren. Ook het verder identificeren van de ICES werkgroepen, die relevante informatie en expertise aanbrengen voor duurzaam kustbeheer is van belang. Maar ook het tekort aan kennis over bepaalde thema's identificeren, behoort tot de taken van de WG ICZM. Het Coördinatiepunt GBKG woonde de kick-off meeting bij als observator.

[1 april 2006] - Lenteprikkel op het strand

Op 1 april 2006 organiseerde het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer samen met vele partners de **jaarlijkse Lenteprikkel op de stranden van alle kustgemeenten** in België. Dit is een jaarlijkse grootschalige opruimactie van de stranden. Hiermee willen we niet enkel het strand net maken, maar ook willen we de gemeenten sensibiliseren om de stranden te reinigen op een milieuvriendelijke manier.

We willen de boodschap meegeven dat het machinaal reinigen van de stranden niet op alle stukken strand nodig is. Een machine neemt namelijk niet alleen het afval mee maar ook de natuurlijke aanspoelsels en veel zand. Bij handmatig reinigen laten we de natuurlijke aanspoelsels liggen als voedsel voor de vogels en insecten. Deze aanspoelsels zorgen tevens voor pioniersvegetatie wat de kustverdediging ten goede komt. Zowel de natuur als de stadskas wordt er beter van.

Op 1 april ruimden 452 vrijwilligers samen 1828,9 kg op 11 km strand op. **Natuurgidsen gaven er uitleg** aan de voorbijgangers over de natuurlijke vondsten op het strand. We wilden de mensen, aan de hand van **talrijke strandspelen én een gloednieuw educatief spel "Flessenpost"**, ook sensibiliseren dat een strand met natuurlijke aanspoelsels zoals wieren, schelpen,... geen vuil strand is. In verschillende kustgemeenten was randanimatie voorzien. Alle informatie hierover op www.lenteprikkel.be.

[31 maart 2006] - VLIZ Jongerencontactdag

Na het succes van vorige jaren organiseerde het VLIZ op vrijdag 31 maart 2006 een zesde jongerencontactdag voor mariene wetenschappers. Het doel was, zoals steeds, om 'jonge' (pre-doctoraat) vorsers een jaarlijkse mariene happening aan te bieden. Hierop konden ze enerzijds hun onderzoek voorstellen en anderzijds met elkaar in contact komen. Er was de mogelijkheid om ideeën en ervaring uit te wisselen met wetenschappers die al wat langer meedraaien in het circuit.

Het Coördinatiepunt voorzag een poster en demonstratie over: Indicators as guides for integrated coastal zone management.

[21-23 maart 2006] - Londen (U.K.) - Interspill conferentie 2006

De megaconferentie Interspill had een grote naambekendheid bij de olie-industrie. In 2006 was het specifiek thema: wijziging in energiepatronen en veranderingen in omgaan met risico's op olierampen.

Voor het eerst werd een sessie gewijd aan wildlife response. Het Coördinatiepunt GBKG werd gevraagd een voordracht te geven over de aanpak van België in geval van olieverontreiniging ("Preparedness to oiled wildlife incidents in Belgium").

[23 maart 2006] - Parijs (Fr.) - Séminaire Technique- indicateurs et suivi de la gestion intégrée des zones côtières

In het kader van DEDUCE, een Europees project rond indicatoren werd op 23 maart een workshop georganiseerd over het gebruik van indicatoren om duurzaam kustbeheer te monitoren. Het Coördinatiepunt GBKG werd gevraagd om een voordracht te geven over de ervaringen met duurzaamheidsindicatoren. Meer bepaald over het ontstaansproces van de duurzaamheidsbarometer, de keuze van de indicatoren en de beschikbaarheid naar het publiek.

[1 maart 2006] - Voorstelling publicatie "Kustkompas"

Het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer werkte samen met 50 wetenschappers aan een publicatie (het Kustkompas) die de 21 indicatoren van de duurzaamheidsbarometer voor de kust bespreekt. Om het Kustkompas onder de aandacht te brengen werd er een voorstelling met persmoment gepland op 1 maart 2006. Deze voorstelling werd gekoppeld aan een politiek debat rond actuele thema's, die ook aan bod komen in de indicatorenpublicatie.

[22 - 24 februari 2006] - Corepoint Workshop

Het Maritiem Instituut van de Universiteit Gent is de Belgische partner van COREPOINT. In het kader van COREPOINT organiseerde het Maritiem Instituut van 22 tot 24 februari 2006 te Oostende een programma waarbij de internationale partners in contact gebracht werden met Vlaamse/Belgische actoren betrokken bij geïntegreerd kustzonebeheer. De bedoeling was kennis- en ervaringsuitwisseling tussen diverse actoren (overheid, middenveld, markt en wetenschap). Het programma voorzag dan ook in een mix van terreinbezoeken, presentaties en discussiemomenten en beoogde een interactief verloop. Zo werden er donderdag 23 februari 8 projecten voorgesteld door de initiatiefnemers, met aansluitend een reactie van de buitenlandse partners en kans tot vraagstelling en discussie met het publiek. Het Coördinatiepunt gaf, in het kader van geïntegreerde aanpak van vogelopvang aan de kust, een voordracht over het interventieplan voor vogels (draaiboek voor de opvang en verzorging van getroffen vogels in de nasleep van een (olie)verontreiniging).

[11 januari tot 22 maart 2006] - 'Expeditie Zeeleeuw' slaat aan en wordt herhaald!

Jongeren op een eigentijdse manier voeling doen krijgen met het vele zeewetenschappelijke werk in Vlaanderen, daar draaide 'Expeditie Zeeleeuw' rond. Via het medium internet werden 17-18 jarigen ondergedompeld in tien probleemvelden die met de zee van doen hebben (klimaat, scheepvaart, visserij, biodiversiteit, vervuiling, erfgoed, zeelucht, strandafval, ruimtelijke planning, oorlogsmunitie) en werden ze gestimuleerd om zelf met creatieve, onderbouwde oplossingen voor de dag te komen. De klas die het best scoorde in het voorstellen van oplossingen won een heuse expeditie met het oceanografisch schip De Zeeleeuw.

Dit educatieve e-learning project voor de derde graad secundair onderwijs (ASO, TSO, BSO) was een initiatief van het Vlaams Instituut voor de Zee in een partnerschap met SHE Consultancy en de administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling DAB Vloot. Het kaderde in het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap. Het effectieve leertraject liep van 11 januari tot 22 maart 2006. Het coördinatiepunt stond in voor de inleiding van de module en deed ook de casusbegeleiding voor de module strandreiniging.

- november - december 2005: Informatieve sessies duurzaam kustbeheer
- 16 november 2005: Persvoorstelling 'de Kustatlas online'
- 8 november 2005: Workshop over indicatoren voor kustfenomenen en -beleid
- 13 oktober 2005: Wetenschap in uw regio
- 13 september 2005: Tweede forum van de Zuidelijke Noordzee - SAIL
- 24 augustus 2005: Inhuldiging panelen 'ecologische strandreiniging'
- 14 juli 2005: Ondertekening Interventieplan voor vogels
- 26 - 29 mei 2005: Oostende voor Anker
- 10 mei 2005: Selling Regeneration
- 8 mei 2005: Opening Provinciaal Ankerpunt Kust
- 17 maart 2005: Studiedag 'In het oog van de storm'
- 10 maart 2005: Bezoek Bulgaarse delegatie
- 5 maart 2005: Lente-prik op het strand
- 25 februari 2005: VLIZ jongerencontactdag
- 31 januari - 4 februari 2005: Zeeforum 2005 Secundair Onderwijs
- 12 januari - 23 maart 2005: 'Expeditie Zeeleeuw' trekt zich op gang

[24 november 2005 (19.30u – 21.30u) en 1, 8, 15 en 22 december (19.30u – 21.30u)]

Informatieve sessies duurzaam kustbeheer

Kusten trekken aan! Menig kustliefhebbers zijn nieuwsgierig naar de kustomgeving en de kustactiviteiten. Met deze informatieve sessies wou het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden en Horizon Educatief voor de tweede maal boeiende thema's naar voor brengen die ons meer leren over de kust, maar waarover ook grondig moet nagedacht worden over de toekomst. En dit wilden wij graag met een grote diversiteit aan mensen doen. Op deze informatieve sessies kreeg men daarom niet enkel een voordracht voorgeschoteld van kustexperten, maar kreeg men ook de kans om zijn mening te uiten en ideeën voor onze kust naar voor te schuiven.

Onderstaande thema's kwamen aan bod:

- 24/11 Een facelift voor onze kust! Over toekomstbeleid voor onze kust.
- 01/12 Invasie van vreemde soorten bedreigt eigen kustleven! Over veranderingen in kustfauna en -flora
- 08/12 Ruimte zat aan de kust?! Over ruimtelijke ordening ter land en ter zee
- 15/12 Zeespiegelstijging: een bedreiging voor onze kust?
- 22/12 Het systeem van quota in de visserij moet opgegeven worden! Over het visserijbeleid in België: Visserijquota, de beste methode?

[16 november 2005] - Persvoorstelling "de Kustatlas on-line": ontdekkingen aan de kust

Beach Palace Hotel - Blankenberge

Het Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden lanceerde op 16 november 2005 de digitale kustatlas. De site geeft informatie over thema's aan de kust zoals natuur, cultuur en architectuur, wonen aan de kust, milieu, het gebruik van de zee, toerisme, industrie, visserij en zeewering.

De website is er gekomen in het verlengde van het boek "De Kustatlas Vlaanderen/België". De publicatie was een schot in de roos. De formule van een illustratief, maar toch inhoudelijk en wetenschappelijk degelijk gestoffeerd boek sloeg duidelijk aan bij vele doelgroepen. Ook in het buitenland was de interesse groot. Om aan de vraag van scholieren, wetenschappers en bestuurders te kunnen voldoen voor het gebruik van kaarten en gegevens, besloot het Coördinatiepunt een website aan te maken. De website is volledig beschikbaar in vier talen, zo kan onze kust ook in het buitenland in de kijker geplaatst worden. > Een antwoord op vele vragen over de kust kan je vanaf vandaag dus vinden op www.kustatlas.be.

[8 november 2005] - Workshop over indicatoren voor kustfenomenen en -beleid

Wilt u mee zijn met de ontwikkelingen op het vlak van het gebruik van indicatoren voor een duurzaam kustbeheer voor de Belgische kust en de recente ontwikkelingen in Europa? Dan was de workshop op dinsdag 8 november in het IOC Project Office van UNESCO te Oostende vast iets voor u. Met als titel 'Ons kustbeleid onder de loep' brachten het Vlaams Instituut voor de Zee en het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden een overzicht van de gangbare indicatoren en de toepassingsmogelijkheden aan onze kust, gevolgd door een interactief namiddagdeelte.

[13 oktober 2005] - Wetenschap in uw regio, de kust wetenschappelijk gezien

Als aanloop naar een specifiek en gevuld zee- en maritiem programma in 2006-2007, zette de Uitstraling Permanente Vorming van de Vrije Universiteit Brussel (UPV) alvast de toon met een vijftal voordrachten over 'Schrijvers aan de kust' (Dirk Beirens & Paul Van Aken), 'De kust geologisch gezien' (Cécile Baeteman), 'Een gecoördineerd kustbeheer' (Kathy Belpaeme) en 'Het Vlaams Instituut voor de Zee: een presentatie' (Jan Mees).

[13 september 2005] - Tweede Forum van de Zuidelijke Noordzee – SAIL

Het Forum was een discussieplatform met een hoog profiel om onderwerpen aan te snijden die van gemeenschappelijk belang zijn voor de regio's die de Zuidelijke Noordzee omringen. Het Forum ging van start met een presentatie van de allereerste **Toestand van de Zuidelijke Noordzee**, een gedetailleerd en onthullend profiel van het milieu, van de economie en van de maatschappij in Zuid-Oost Engeland, Nord-Pas de Calais, West-Vlaanderen en Zeeland aan het begin van de 21ste eeuw. Het Forum werd gesponsord door **SAIL (Schéma d'Aménagement Intégré du Littoral)**, een transnationaal samenwerkingsverband van overheden en instanties betrokken bij de kusten die de Zuidelijke Noordzee

[24 augustus 2005] - Inhuldiging panelen 'ecologische strandreiniging'

Onze stranden zijn een veelal vergeten stuk natuur, die de strandbezoeker nochtans bijzonder kan boeien. Koksijde vindt natuurlijke stranden belangrijk en startte daarom in 2004 met een proefproject om stranden duurzaam te reinigen. Op het strand van Oostduinkerke werden op 24 augustus 2005 vier panelen "ecologische strandreiniging" ingehuldigd. De panelen informeren de voorbijganger over de aanspoelsels op twee natuurlijke strandzones in Koksijde. De panelen werden aangemaakt in opdracht van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer.

Op die dag werden tevens als primeur de resultaten van het proefproject in Koksijde én van een enquête bij strandbezoekers gepresenteerd in de locatie van de surfclub Windekind te Oostduinkerke.

> Meer informatie op www.lenteprikkel.be.

[14 juli 2005] - Interventieplan voor vogels

De Gouverneur, de Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en Overheidsbedrijven de heer Johan Vande Lanotte en de Minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur de heer Kris Peeters ondertekenden officieel het Interventieplan voor vogels. Dit interventieplan, dat een draaiboek is voor opvang en verzorging van getroffen vogels in de nasleep van een olieverontreiniging of een andere uitzonderlijke situatie op zee, werd tevens voorgesteld aan de pers.

Het interventieplan kwam tot stand onder coördinatorschap van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer. Sea Alarm werd ingehuurd voor inhoudelijke expertise.

[26 - 29 mei 2005] - Oostende voor Anker

Het festival van de authentieke scheepvaart en de Noordzee. Het thema in 2005 was Frankrijk. De haven en de dokken van Oostende werden in een unieke stemming gebracht door de aanwezigheid van meer dan honderd historische schepen. Het coördinatiepunt was met een infostand aanwezig in het zeedorp.

[10 mei 2005] - Selling Regeneration: an evaluation of the role of branding in delivering regeneration programmes

Tijdens deze SAIL workshop (Engelstalig) werd dieper ingegaan op de branding en marketing van kustlocaties ('Regionaal Park', 'Heritage Coast', 'Stijlvol Cadzand', 'Culinair Breskens', 'Kindvriendelijk Nieuwvliet') en producten ('Be prepared for excellence', 'Essex for Seafood', 'eco-labelling', 'bezoekersattracties') als instrument om de kustzone te herwaarderen.

Het Coördinatiepunt ondersteunde de organisatie van de workshop.

[8 mei 2005] - Opening Provinciaal Ankerpunt Kust

Als enige kustprovincie én als provincie die gebiedsgericht werken hoog in het vaandel draagt, vond de provincie West-Vlaanderen het belangrijk ook een ankerpunt aan de kust te hebben. Want de inzet van het provinciebestuur aan de kust is groot. Een greep uit de behandelde thema's aan de kust: duurzaam kustbeheer, natuur- en milieu-educatie, afvalpreventie, grensoverschrijdende en Europese samenwerking, leefbaarheid aan de kust, cultuurhistorisch erfgoed, toerisme,...

De drie gerenoveerde pakhuizen in de oude vismijn in Oostende vormen samen het Provinciaal Ankerpunt Kust. De opening van het PAK kaderde in het slotmoment van de 'Week van de Zee'.

[17 maart 2005] - Studiedag 'In het oog van de storm' de Vlaamse zeevisserij op de drempel van de 21ste eeuw

Deze studiedag was een initiatief van het departement Zeevisserij, in samenwerking met de stichting duurzame Visserij-ontwikkeling en het Vlaams Instituut voor de Zee. In 3 themasessies kwamen verschillende onderwerpen van de Vlaamse visserij en visserijbeleid aan bod.

Kathy Belpaeme en het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden brachten samen met het Maritiem Instituut (Universiteit Gent) een bijdrage over de plaats van de visserij in een geïntegreerd marien beleid.

[10 maart 2005] - Bezoek Bulgaarse delegatie

Een Bulgaarse delegatie met onder meer de vice-minister, de gouverneur van de Provincie Bourgas en een aantal kustburgemeesters kwamen op studiereis naar Nederland en België om ervaringen uit te wisselen over duurzaam kustbeheer. Hiervan werd een reportage gemaakt voor de Bulgaarse nationale televisie.

Op 10 maart kwam de delegatie naar onze kust. Het Coördinatiepunt stond in voor de organisatie van de dag. In de voormiddag kregen we een deskundige uiteenzetting door Ilse Killemaes en Jean-Louis Herrier van Afdeling Natuur over de natuurherstelprojecten aan de Belgische kust. Ze namen ons ook mee voor een bezoek ter plaatse aan de ontmantelde Marinebasis te Lombardsijde, het natuurreservaat de IJzermonding en aan de afbraakwerf van het oud RWZI Nieuwpoort (Life - project 'FEYDRA').

Op de middag verwelkomde Jan Loones, Eerste Schepen van de Gemeente Koksijde, ons in het Oud Gemeentehuis te Oostduinkerke. Er werd aandacht besteed aan de moeilijke politieke evenwichtsoefening voor het behouden van een aantrekkelijke en duurzame kust, maar tevens toeristische ontwikkeling mogelijk te maken. De verse tongfilets nadien in het Estaminet De Peerdevisscher werden gesmaakt.

In de namiddag gingen we op de koffie bij de West-Vlaamse Gouverneur Paul Breyne waar de bestuurlijke samenwerking inzake kustbeheer aan bod kwam. De delegatie ging tevreden huiswaarts met een bagage vol nieuwe ideeën rond kustbeleid.

[5 maart 2005, 13u30] - Lente-prik op het strand

Na het succes van de editie 2004, organiseerde het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden op 5 maart 2005 de tweede editie van de Lente-prik.

Meer dan 200 vrijwilligers trotseerden de sneeuw en ijzige wind. De buit bedroeg 1537,40 kg en gespreid over 8 locaties werd 6,5 km strand nauwgezet gereinigd. Minder vrijwilligers dan in 2004 dus, maar ze verzamelden wel meer afval! Vele ogen en handen maakten de lente-opkuis interessant en leuk!

Bedoeling was niet enkel op 8 waardevolle stukken strand op te ruimen. Er werd ook interessante informatie ingezameld over het afval en over natuurlijke aanspoelsels.

Meer informatie hierover op www.lenteprikkel.be

[25 februari 2005] - VLIZ Jongerencontactdag

Na het succes van vorige jaren organiseerde VLIZ op vrijdag 25 februari een vijfde jongerencontactdag voor mariene wetenschappers. Het doel was, zoals steeds, om 'jonge' (pre-doctoraat) vorsers een jaarlijkse mariene happening aan te bieden. Hierop kunnen ze enerzijds hun onderzoek voorstellen en anderzijds met elkaar in contact kunnen komen. Er was de mogelijkheid om ideeën en ervaring uit te wisselen met wetenschappers die al wat langer meedraaien in het circuit.

Het Coördinatiepunt voorzag een poster en demonstratie over: Indicators as guides for integrated coastal zone management.

[31 januari t.e.m. 4 februari 2005] - Zeeforum 2005 Secundair Onderwijs

Er werd voor de tweede keer een Zeeforum voor de derde graad van het secundair onderwijs opgezet. De bedoeling was leerlingen actief te betrekken in de complexiteit tussen economische, sociale en ecologische aspecten van de kust.

Het opzet werd georganiseerd door het Coördinatiepunt GBKG en Horizon Educatief. Het vond plaats in het Zeevisserijstation (Ankerstraat, Oostende).

[12 januari tot 23 maart 2005] - 'Expeditie Zeeleeuw' trekt zich op gang!

Jongeren op een eigentijdse manier voeling doen krijgen met het vele zeewetenschappelijke werk in Vlaanderen, daar draaide 'Expeditie Zeeleeuw' rond. Via het medium internet werden 17-18 jarigen ondergedompeld in tien probleemvelden die met de zee van doen hebben (klimaat, scheepvaart, visserij, biodiversiteit, vervuiling, erfgoed, zeelucht, strandafval, ruimtelijke planning, oorlogsmunitie) en worden ze gestimuleerd om zelf met creatieve, onderbouwde oplossingen voor de dag te komen. De klas die het best scoorde in het voorstellen van oplossingen won een heuse expeditie met het oceanografisch schip De Zeeleeuw.

Dit educatieve e-learning project voor de derde graad secundair onderwijs (ASO, TSO, BSO) was een initiatief van het Vlaams Instituut voor de Zee in een partnerschap met SHE Consultancy en de administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling DAB Vloot. Het kaderde in het actieplan Wetenschapsinformatie en Innovatie van de Vlaamse Gemeenschap. Het effectieve leertraject liep van 12 januari tot 23 maart 2005. Het coördinatiepunt stond in voor de inleiding van de module en deed ook de casusbegeleiding voor de module strandreiniging.

D. Activiteiten Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer • jaar 2004

- 1 december 2004: Startmoment
- 10 november 2004: ICZM networkmeeting
- 1 - 3 november 2004: Sea Alarm Conferentie
- 18 oktober 2004: Persconferentie 'De Kustatlas, Vlaanderen/België'
- 8 oktober 2004: 'Haalt de kust 2044?'
- 20 - 22 september 2004: Littoral 2004
- 17 augustus 2004: Bijeenkomst Kustzonebeheer in Rotterdam
- 29 - 30 juni 2004: Het eerste forum voor de Zuidelijke Noordzee
- 1 juni 2004: HIVA-studiedag
- 1 juni 2004: Voorstelling initiatieven ivm speelruimte aan de kust
- 28 - 31 mei 2004: Oostende voor Anker
- 8 mei 2004: Low-tide day
- 26 - 30 april 2004: Zeeforum Secundair Onderwijs
- 27 maart 2004: Lente-prik op het strand
- 11 maart 2004: Voorstelling gebiedsvisie
- 5 maart 2004: VLIZ jongerencontactdag
- 20 februari 2004: Hoe stelt de kust het?
- 31 januari 2004: Voorstelling 'ZEEscenario'

[1 december 2004] - Startmoment Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden

Op 1 december 2004 werd de officiële start gegeven van de 2de fase van het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden in aanwezigheid van hogere ambtenaren en politiek verantwoordelijken.

[10 november 2004] - ICZM Networkmeeting

Het Coördinatiepunt GBKG organiseerde op 10 november 2004 een internationaal seminarie met als thema "Integraal Waterbeleid en de relatie met ICZM".

Dit seminarie werd georganiseerd in het kader van de ICZM network meeting van het Interreg project SAIL.

Elementen die aan bod zijn gekomen op 10 november zijn onder andere:

- Waarom was er nood aan een integrale benadering van waterbeleid?
- Hoe verschilt dit beleid van de vroegere aanpak?
- Welke relatie is er met geïntegreerd kustzonebeheer/beleid?
- Wat wordt verwacht van de lidstaten in het kader van de richtlijn integraal waterbeleid? Hoe wordt dit in de verschillende lidstaten aangepakt en hoe kan afstemming voorzien worden (bv. afstemming België-Nederland voor de Schelde)?

Alle informatiecentra, fora en contactpunten die betrokken zijn bij Geïntegreerd beheer van de kustgebieden in de regio's Nord-Pas-de-Calais, Kent, Essex, West-Vlaanderen en Zeeland, werden terug uitgenodigd.

[1 - 3 november 2004] - 3de Sea Alarm Conferentie "Towards a greater preparedness for oiled wildlife incidents in Europe"

De conferentie "Streven naar een betere voorbereiding voor de aanpak van olieongelukken in Europa". Dit ging door in Balbriggan, Ierland.

Het Coördinatiepunt GBKG was hierop aanwezig en gaf een presentatie over de aanpak in België.

[18 oktober 2004] - Persconferentie "De Kustatlas, Vlaanderen/België"

Eind oktober verscheen de eerste Vlaamse Kustatlas, een unieke publicatie van het Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden.

Deze Kustatlas brengt in ruim 100 pagina's en vele kaarten een boeiend overzicht van de typische kenmerken van onze kust, en is ongetwijfeld een hebbeding voor elke rechtgeaarde kustfanaat. De atlas behandelt thema's als bv. het fysisch milieu, het gebruik van de zee, toerisme, industrie, visserij, natuur, zeewering en covert zowel de ondiepe zeegebieden binnen de 12-mijlsgrens als de zeereep en poldergebieden.

Het boek werd voorgesteld ter gelegenheid van een persconferentie op 18 oktober 2004 om 11 uur in de Royal North Sea Yacht Club te Oostende.

[8 oktober 2004] - "Haalt de kust 2044?" - Kustdag 2004

De Kustdag ging door in het Casino van Blankenberge van 9 uur tot 13 uur. Dit jaar stond het thema Toerisme Centraal. Samen met collega's uit de toeristische sector, beleidsmakers en ambtenaren kon men luisteren naar boeiende verhalen (o.m. van het kabinet van Minister J. Vande Lanotte) en mee discussiëren over de toekomst van onze kust in de 4 workshops. Het Coördinatiepunt hielp mee met de uitwerking van het programma en gaf in de workshop Natuur een toelichting rond "Strandreiniging".

[20-22 september 2004] - Littoral 2004 - 7de internationale conferentie en studiedag

"Afleveren van Duurzame kusten: Wetenschap en beleid verbinden"

Van 20 tot 22 september 2004 werd in Aberdeen de conferentie "Littoral 2004" georganiseerd met als thema - Duurzame kusten: koppelen van wetenschap en beleid.

De organisatoren waren de EUCC, de Kustunie en de Eurocoast Federatie, European Coastal Association for Science and Technology. Op de conferentie werden de 12 volgende thema's behandeld:

- Management van kustdata
- Dynamisch kustbeheer
- Energiebronnen en de relatie met kustbeheer
- De rol van educatie en training bij kustbeheer
- Exploitatie van natuurlijke rijkdommen aan de kust
- Geospatiale technieken (mapping, monitoring, modelleren)
- Behoud en verbeteren van biodiversiteit aan de kust
- Behoud en versterken van culturele eigenschappen van de kust
- Methoden voor duurzaam kustbeheer
- Conflictbeheersing in de kust door planning en management
- Kusttoerisme en recreatie
- Haventransport en vervuiling

Het Coördinatiepunt trad op als Raadslid voor België in de EUCC. Ze presenteerde op de conferentie de resultaten van de lenteschoonmaak op het strand die doorging op 27 maart 2004.

[17 augustus 2004] - Bijeenkomst Kustzonebeheer in Rotterdam

In het kader van de implementatie van de Europese Aanbeveling voor de uitvoering van geïntegreerd beheer van kustgebieden (2002) nodigden het Coördinatiepunt GBKG (België) en het Rijksinstituut voor Kust en Zee (Nederland) gezamenlijk de Vlaamse en Nederlandse overheden uit voor een bijeenkomst op dinsdag 17 augustus 2004 in het Holiday Inn City Centre te Rotterdam, 10u30 - 16u00.

Doel van de bijeenkomst was het bij elkaar brengen van mogelijke Nederlandse en Vlaamse deelnemers in (nieuwe) INTERREG-projecten betreffende de kustzone. In het kader van INTERREG IIIB Noordzee regio is een strategische call in voorbereiding. Deze 6de en laatste call sloot op 30 november 2004 en had als één van de onderwerpen integraal kustzonebeheer (ICZM).

De bijeenkomst was gericht op het leggen van contacten, het uitwisselen van ideeën en het maken van afspraken voor verdere uitwerking van projectvoorstellen die voor deze call kunnen worden ingediend met als thema ICZM. Enkel en alleen strategische projecten maakten een kans maken. Lokale implementatie was slechts heel beperkt mogelijk.

Vanuit het INTERREG IIIB Noordzeeprogramma gaf Mark Overman (contactpersoon in Nederland) tijdens de bijeenkomst een toelichting over de mogelijkheden in deze 6de call met een overzicht van de lopende initiatieven rond ICZM in dat INTERREG-programma.

[29 - 30 juni 2004] - Het eerste Forum voor de Zuidelijke Noordzee

Het Forum ging door in Oostburg (Nederland) en werd georganiseerd door SAIL (Schéma d'Aménagement Intégré du Littoral), een transnationaal partnerschap tussen overheden en instanties betrokken bij kustbeheer in de Zuidelijke Noordzee. Het Coördinatiepunt zetelde namens de Provincie West-Vlaanderen in de stuurgroep van SAIL.

Het Forum was een discussieplatform met een hoog profiel om onderwerpen onder de aandacht te brengen die van gemeenschappelijk belang zijn voor de regio's die de Zuidelijke Noordzee omringen. Het vormde een hoogtepunt van een samenwerkingsverband voor wat betreft de aanpak ten opzichte van planning en beheer van kustgebonden en mariene rijkdommen. Verder wensten ze op die manier een wijdverspreide betrokkenheid inzake beleidsontwikkeling en -implementatie aan te moedigen en te promoten.

Het publiek bestond onder meer uit verkozen vertegenwoordigers en functionarissen van regionale, nationale en Europese instanties, belanghebbenden uit de private sector, NGO's en prominente leden van lokale gemeenschappen.

[1 juni 2004]

HIVA-Studiedag "Ogen op de kust - Wie is bang voor Duurzame Ontwikkeling? - Duurzame ontwikkeling in de praktijk"

Deze studiedag ging door van 13u30 tot 17u00 in de Raadszaal van het Provinciehuis Boeverbos.

Het Coördinatiepunt GBKG en het Doelstelling-2 programma stonden samen in voor de organisatie van deze studiedag.

In het kader van het Europese programma Doelstelling-2 Kust vond in 2002 een grootschalig onderzoek plaats aan onze kust. 400 kustbewoners en 30 bevoorrechte getuigen werden bevestigd om het maatschappelijke draagvlak voor het thema Duurzame Ontwikkeling in beeld te brengen. Dit onderzoek wordt in 2008 herhaald om de mogelijke evolutie te kunnen vaststellen. Het onderzoek wil niet alleen leiden tot een inschatting van de effecten van het lopende programma, maar ook het maatschappelijke debat in de kustregio rond dit thema stimuleren.

Het onderzoek toont aan dat veel mensen het begrip "duurzame ontwikkeling" wel kennen, maar dat ze het meestal moeilijk kunnen omschrijven. Veel mensen denken alleen aan milieu-aspecten en langetermijndenken en vergeten het economische en sociale luik ervan. De nogal positieve basishouding laat zich duidelijk nogal moeizaam omzetten in concrete praktijk.

De HIVA-studiedag richtte zich naar het maatschappelijke middenveld, in de brede zin: verenigingen, bedrijven, vakbonden en studiediensten, werknemers- en werkgeversorganisaties, HORECA organisaties, havenbesturen, terreinbeheerders, economische belangenorganisaties, sociale partners, media, etc.

[1 juni 2004] - Voorstelling van verschillende initiatieven in verband met speelruimte aan de kust

Deze persconferentie ging door om 10u30 in het Zeebos in Blankenberge.

In een land met een hoge mate van verstedelijking en bevolkingsconcentratie wordt 'ruimte voor de jeugd' een steeds nijpender probleem, naast natuurbehoud en recreatieluimte voor allen. Het grote speelgebied van zee, strand en duinen wacht om betreden en gespeeld te worden door tal van kinder- en grotere voetjes. Het vormt een uitdaging om ook anderen van dit terrein te laten genieten. De provincie West-Vlaanderen bracht de kustgemeenten samen en uit deze 'ronde tafel'-gesprekken groeiden een aantal initiatieven, waarvan het avontuurlijk speelterrein in het Zeebos en een poster omtrent 'spelen aan zee' er een paar van zijn. Wat kan of mag nog aan onze kust? Waarom worden duinen afgesloten? De voorstelling op 1 juni bood een overzicht van het totale proces en de diverse projecten voor de toekomst.

Het Coördinatiepunt speelde een belangrijke rol bij het tot stand komen van de affiche en begeleidde het overlegproces voor het uittekenen van de plannen van het Zeebos.

[28 - 31 mei 2004] - Oostende voor Anker

Het Coördinatiepunt was aanwezig met een stand in het Zeedorp.

[8 mei 2004] - Low-tide day

Op zaterdag 8 mei 2004 heeft ook België deelgenomen aan het LowTide evenement. Op deze dag was de waterstand bij laagwater het allerlaagst, m.a.w. de zee geeft zich maximaal bloot. De bedoeling was de bevolking te sensibiliseren rond de diversiteit die de zee ons te bieden geeft en een aantal activiteiten aan te bieden gaande van kunst tot wetenschap. De doelgroep van de activiteiten bestond uit kinderen tussen 7 en 12 jaar en hun ouders. Deze dag werd georganiseerd in een transnationaal kader (Engeland, Frankrijk, Nederland, België) om zo een sterke boodschap te brengen naar de bevolking en het beleid. De coördinatie van LowTide in de verschillende landen gebeurde door RiverOcean (Engeland) en werd ook gesteund door het Europees project SAIL II. Overheden, verenigingen, ... werden aangemoedigd om op die dag samen een aantal activiteiten te programmeren.

Horizon Educatief en het Coördinatiepunt GBKG verzorgden samen een activiteit rond strandvondsten in Oostende.

In bijna elke kustgemeente was er een activiteit voorzien in het kader van "Low-tide day" ofte "Laagwaterdag".

[26-30 april 2004] - Zeeforum Secundair Onderwijs

In het kader van het EFRO-project "Zee van Ruimte" (Doelstelling 2-Kustvisserij) organiseerde Horizon Educatief samen met het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden een "Zeeforum" voor het secundair onderwijs. De bedoeling was om scholieren (3de graad ASO) in contact te brengen met mensen uit diverse sectoren van het kustgebied en uiteenlopende visies over bepaalde thema's te leren plaatsen; zelf leren kritisch denken en nuanceren.

Concreet werden op 4 namiddagen telkens twee deskundigen uit een kustgebonden sector uitgenodigd. Elke dag kwam een ander thema aan bod. Per namiddag konden telkens een 60-tal leerlingen inschrijven. Het Zeeforum ging door in de vergaderzaal van het Departement Zeevisserij te Oostende.

Dit zijn de thema's die aan bod kwamen:

Tricolor

Visserij

Havenstrekdam Oostende

Baai van Heist

[27 maart 2004] - Lente-prik op het strand

Een echte lente-opkuis, en op het strand dan nog wel! Op zaterdag 27 maart 2004 sloegen het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden en vele andere enthousiastelingen (Pacha Mama, Horizon Educatief, het Vlaams Instituut voor de Zee, BMM, de Universiteit Gent, Afdeling Natuur, Afdeling Waterwegen Kust, de provincie West-Vlaanderen, alle kustgemeenten en nog vele anderen) de handen in elkaar voor een opruimactie: "lente-prik op het strand".

Het doel was niet alleen enkele waardevolle stukken strand op te ruimen. We wilden ook nog weten wat we er zo allemaal vinden. Natuurlijke aanspoelsels die door de zee afgezet worden, maar ook "onnatuurlijk" materiaal, ofte afval. We willen er alles over te weten komen. Op verschillende plaatsen was er randanimatie.

[11 maart 2004] - Infoavond Spuikom Oostende: Voorstelling gebiedsvisie

De Oostendse Spuikom is op een kaart van de Belgische kust gemakkelijk herkenbaar als een "grote druppel" van ca. 80 ha. Dit gebied werd meer dan honderd jaar geleden gecreëerd om de Oostendse haven van overtollig slib te ontdoen, maar functioneerde nooit als dusdanig. De Spuikom evolueerde veeleer tot een veelzijdig gebruikte plas, heel erg in trek bij watersporters, vogelkijkers, vissers, schoolklassen en oesterkwekers. Om richting te geven aan het toekomstig beleid en beheer, liet de eigenaar/beheerder, de administratie Waterwegen en Zeewezen, afdeling Waterwegen Kust (AWZ/WWK), een gebiedsvisie uitvoeren. Deze gebiedsvisie werd op donderdagavond 11 maart 2004 vanaf 20u voorgesteld aan alle geïnteresseerden in het centrum Duin en Zee (Oostende).

Het Coördinatiepunt GBKG zetelt in de beheerscommissie van de Spuikom.

[5 maart 2004] - VLIZ Jongerencontactdag

Ging door van 8u30 tot 17u30 in het Provinciehuis Boeverbos in Brugge.

Na het succes van vorige jaren organiseerde het Vlaams Instituut voor de Zee een vierde jongerencontactdag voor mariene wetenschappers. Het doel is, zoals steeds, om "jonge" (pre-doctoraat) vorsers een jaarlijkse mariene happening aan te bieden waarop ze enerzijds hun onderzoek kunnen voorstellen en anderzijds met elkaar in contact kunnen komen en ideeën en ervaring kunnen uitwisselen met wetenschappers die al wat langer meedraaien in het circuit.

Het Coördinatiepunt GBKG verzorgde een stand rond de Duurzaamheidsbarometer voor de Kust.

[20 februari 2004] - Hoe stelt de kust het?

Voorstelling van de duurzaamheidsbarometer voor de Kust

Een duurzaam beheer van onze kust ondersteunen. Dat is de ultieme doelstelling die we voor ogen hebben. Een beheer dat rekening houdt met de toeristische en andere economische belangen, met een gezonde sociale omgeving en leefomgeving, alsook met de natuur en het leefmilieu. Om complexe materie als "duurzame ontwikkeling" op te volgen werd in opdracht van het Coördinatiepunt Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden een duurzaamheidsbarometer voor de kust opgesteld. Deze barometer bestaat uit een set gegevens of zogenoemde indicatoren, specifiek geënt op de situatie aan de Belgische kust. Een regelmatige evaluatie van de indicatoren laat toe na te gaan of een gebied evolueert in de richting van of net weg van duurzaamheid, en is een ondersteunend instrument voor het nemen van (beleids)beslissingen.

De barometer kan men bekijken op www.kustbeheer.be/indicatoren

De selectie van de uiteindelijke set van 20 indicatoren voor de Vlaamse kust kwam tot stand na twee interactieve workshops op 7 juni 2002 en 20 januari 2003. De verslagen van deze workshops en het eindrapport kan men terugvinden op www.kustbeheer.be

De selectie van de uiteindelijke set van 20 indicatoren voor de Vlaamse kust kwam tot stand na twee interactieve workshops op 7 juni 2002 en 20 januari 2003. De verslagen van deze workshops en het eindrapport kan men terugvinden op www.kustbeheer.be onder "Publicaties".

Het Coördinatiepunt voor Geïntegreerd Beheer van Kustgebieden stelde de "Duurzaamheidsbarometer voor de kust" voor op 20 februari 2004 van 13u30 tot 17 uur in de Raadszaal van het Provinciehuis Boeverbos.

[31 januari 2004] - Voorstelling "ZEEenario"

Op zaterdag 31 januari woonden ± 70 personen de voorstelling van het ZEEenario-spel bij. Het spel werd gemaakt in het kader van het EFRO-project "Zee van Ruimte", waarvan het Coördinatiepunt GBKG een partner is. Het Coördinatiepunt hielp ook mee om ZEEenario te ontwikkelen.

Bijlage 4:

Protocol houdende een principeverklaring over het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Tussen volgende partijen:

- 1) de Provincie West-Vlaanderen, vertegenwoordigd door de heer Jan DURNEZ, gedeputeerde, en de heer Hilaire OST, Provinciegriffier, die als adres kiezen het Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III- laan 41, te 8200 Brugge (Sint-Andries).
- 2) het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door haar regering, in de persoon van de heer Kris PEETERS, Vlaams minister-president bevoegd voor Havens met als bevoegde bestuursentiteit het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling kust
- 3) het Vlaamse Gewest, vertegenwoordigd door haar regering, in de persoon van mevrouw Hilde CREVITS, Vlaams minister van Openbare werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, met als bevoegde bestuursentiteiten het Agentschap Natuur en Bos (cel Kustzonebeheer).
- 4) het Vlaams Instituut voor de Zee, vertegenwoordigd door de heer Paul BREYNE, voorzitter, en mevrouw Marie-Claire Van der Stichele-De Jaegere, secretaris.

De partijen worden hierna "de partners" genoemd.

De partners onderschrijven de volgende principeverklaring:

Preamble

De doelstelling van de partners relevant voor deze principeverklaring is de volgende:

- 1) de provincie West-Vlaanderen wil in het kader van haar streekwerking bijdragen tot het tot stand brengen en versterken van een partnerschap tussen de verschillende bestuursniveaus en andere relevante streekactoren in functie van een agenda voor duurzame ontwikkeling aan de kust. Daartoe wil de provincie op verzoek de gemeenten ondersteunen bij de uitoefening van hun taken, beleidsvernieuwing stimuleren en interlokale samenwerking bevorderen (o.a. via financiële stimuli, vorming, campagnes, experimenten enz.) m.b.t. gemeentelijke taken die in het verlengde liggen van provinciale beleidsthema's, in overleg en samenwerking met de andere bestuursniveaus bovengemeentelijke thema's behartigen en grensoverschrijdende samenwerking bevorderen. Interbestuurlijke samenwerking en intersectorale afstemming vormen immers de basis van een meer geïntegreerde beleidsvoering aan de kust.
- 2) de afdeling Kust van het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust staat op een duurzame en integrale wijze in:
  - voor de beveiliging van de bevolking en het patrimonium tegen het geweld van de zee, de stormvloed en overstromingen.
  - voor de economische en maatschappelijke, alsook ecologisch verantwoorde en geïntegreerde ontwikkeling van de kustzone.
  - voor een actieve natuur- en landschapsontwikkeling aan de kust.
  - voor de ondersteuning van kust- en zeegebonden toeristisch-recreatieve activiteiten, alsook culturele en educatieve initiatieven.

Bovendien draagt de afdeling Kust bij tot een vlotte en veilige scheepvaart van en naar de kusthavens en de Westerschelde

- 3) de cel kustzonebeheer van het Agentschap voor Natuur en Bos streeft naar een optimale ecologische inpasbaarheid van menselijke activiteiten na in functie van meer en betere natuur, bos en groen door:
  - duurzaamheid in te bouwen in de utilitaire en economische beheer- en gebruiksvormen van de kust en
  - het nastreven van de complementariteit in het milieu- en natuurbeleid zowel op zee (federale bevoegdheid) als op land (Vlaamse bevoegdheid); en zorgt voor meer en betere natuur, bos en groen via het duurzaam beheer van ecologisch waardevolle gebieden door het duurzaam beheren van domeinen in de kustzone.
- 4) het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ) heeft tot doel het zeewetenschappelijk onderzoek in Vlaanderen te bevorderen, te fungeren als internationaal aanspreekpunt, de visibiliteit van het Vlaamse zeewetenschappelijk onderzoek naar het grote publiek toe te bevorderen (vulgarisering en sensibiliseren), en het - gevraagd en ongevraagd - aanleveren van wetenschappelijke informatie over de zee aan beleidsverantwoordelijken zodat zij deze kunnen gebruiken in hun

beleidsvorming inzake mariene aangelegenheden. Het VLIZ wenst het proces van geïntegreerd kustzonebeheer in België te ondersteunen als niet-financierend partner binnen het Coördinatiepunt, en dit meer bepaald m.b.t. databeheer, communicatie, indicatoren, logistieke ondersteuning, en het aanreiken van wetenschappelijke expertise ter onderbouwing van het beleid voor de kustzone.

Artikel 1: Basisdoelstelling van de principeverklaring

Deze verklaring beoogt enkele gemeenschappelijke principes vast te leggen aangaande het gezamenlijk opgerichte Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer, hierna Coördinatiepunt genoemd.

Met voorliggend document drukken de partners de intentie uit de werking van het Coördinatiepunt verder te zetten. Dit Coördinatiepunt moet instaan voor het stimuleren en promoten van samenwerking en afstemming inzake duurzaam en geïntegreerd beheer van het kustgebied in België, overeenkomstig de principes van duurzame ontwikkeling. De beoogde samenwerking en afstemming vindt op verschillende niveaus plaats: tussen de diverse bij de kust betrokken bevoegde ministeries en instellingen van de Vlaamse overheid, tussen het Vlaams Gewest en de Belgische staat, tussen het Vlaams Gewest, de Provincie West-Vlaanderen, de kustgemeenten en andere betrokken besturen, instellingen en organisaties. Het Coördinatiepunt kan ook, op vraag van de bevoegde bestuursentiteiten, instaan voor internationale contacten inzake geïntegreerd beheer van kustgebieden.

Deze principeverklaring is het gevolg van de intrinsieke wens van de partners om bij te dragen tot een geïntegreerd beheer van het kustgebied in België en kadert mede in de strategie van de Europese Unie voor het Geïntegreerd Beheer van de Kustgebieden zoals bedoeld in de "Mededeling COM (2000) 547 van de Commissie van de Europese Gemeenschappen aan de Raad en het Europees Parlement inzake geïntegreerd beheer van kustgebieden: een strategie voor Europa" en de "Aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2002 betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa (2002/413/EG)" en eventuele nieuwe beleidsdocumenten van de Europese Unie inzake geïntegreerd beheer van de kustgebieden.

Artikel 2: Resultaatgebieden en doelstellingen

Resultaatgebieden en verwachtingen:

- § Het Coördinatiepunt is een partnerschap tussen verschillende bestuurlijke niveaus;
- § Het Coördinatiepunt heeft een coördinerende en ondersteunende taak inzake het beheer en het beleid met betrekking tot de kustzone;
- § Het Coördinatiepunt stimuleert en promoot het duurzaam beheer van het kustgebied door het bevorderen van administratieve samenwerking;
- § Iedere partner erkent het Coördinatiepunt als een instrument voor geïntegreerd beheer van kustgebieden en schakelt het Coördinatiepunt in waar mogelijk en wenselijk;
- § Iedere partner engageert zich om het Coördinatiepunt te betrekken bij en te informeren over onderwerpen die betrekking hebben op het geïntegreerd beheer van het kustgebied.

Doelstellingen:

Iedere partner onderschrijft de doelstellingen van het Coördinatiepunt (zoals in bijlage 1 weergegeven).

Doelgroepen:

- Prioritair richten op: overheden en sectorale organisaties;
- Ultieme doelgroep: brede publiek, mede te bereiken via de prioritaire groep.

Artikel 3: Organisatiestructuur

Iedere partner onderschrijft de organisatiestructuur van het Coördinatiepunt zoals in bijlage 2 weergegeven en zal bijdragen aan het goed functioneren ervan. Hiertoe zal elke partner:

- § een vertegenwoordiger afvaardigen in het bestuurlijk overleg, aangeduid door haar politieke overste;
- § een vertegenwoordiger en een vervanger afvaardigen in het Dagelijks Bestuur;

De drager van het Coördinatiepunt is de provincie West-Vlaanderen. Deze staat in voor de aanstelling van het personeel. De provincie West-Vlaanderen zal als drager van het Coördinatiepunt optreden voor de rechtshandelingen met betrekking tot de huisvesting en het Coördinatiepunt.

Artikel 4: Spelregels en systemen

De partners gaan akkoord met volgende spelregels en systemen:

4.1. Bevoegdheden

- § Het Coördinatiepunt heeft geen wettelijke bevoegdheden. De partners behouden hun resp. bevoegdheden.
- § De principeverklaring doet geen afbreuk aan bestaande wetten en samenwerkingsakkoorden.

4.2. Verhoudingen tussen de partners

- § Iedere partner wordt gelijkwaardig behandeld.
- § Op publicaties en andere producten van het Coördinatiepunt worden de logo's vermeld van alle partijen die de principeverklaring ondertekenen. Het Coördinatiepunt zal aandacht hebben voor een gelijkwaardige zichtbaarheid van alle partners.
- § De partners hebben het recht ten alle tijde documenten en informatie op te vragen aan het Coördinatiepunt, ter controle van haar werkzaamheden.
- § Indien een formeel standpunt namens het Coördinatiepunt wordt ingenomen, dan wordt dit in principe in consensus genomen.
- § Elke partner wijst alle verantwoordelijkheid af voor de (rechts-)gevolgen van de door een andere partner gestelde (rechts-)handelingen.
- § De partners gaan de verbintenis aan onderhavige overeenkomst te goeder trouw uit te voeren en ingeval van betwisting te zoeken naar een minnelijke schikking. In geval van betwistingen naar aanleiding van deze overeenkomst zijn alleen de rechtbanken van Brussel bevoegd.

4.3. Activiteiten van het Coördinatiepunt.

- § Het werkprogramma voor jaar x wordt telkens vastgelegd door het Dagelijks Bestuur op het einde van een werkjaar x – 1. Het opnemen van taken in het werkprogramma van het Coördinatiepunt wordt in principe in consensus beslist. Enkel in geval van patstelling worden de administrateurs-generaal of politiek verantwoordelijken geconsulteerd. Wijzigingen in het werkprogramma worden voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur.
- § De inzet van middelen en financiële opvolging zal besproken worden op het Dagelijks Bestuur.
- § De drager van het Coördinatiepunt (provincie West-Vlaanderen) krijgt autonomie voor de goedkeuring voor deelname aan buitenlandse dienstreizen, binnen de doelstellingen en budgetten. Rapportering van deelname gebeurt op het Dagelijks Bestuur.
- § Het Coördinatiepunt kan, mits akkoord van het Dagelijks Bestuur, op zoek gaan naar bijkomende Europese financiering. Het Coördinatiepunt kan de verworven knowhow inzake Europese projecten ter beschikking stellen van andere besturen en actoren aan de kust.
- § Het Coördinatiepunt zal in haar werking bijzondere aandacht besteden aan projectmatig werken, waarbij ook zoveel mogelijk de gemeenten zullen betrokken worden. De toetsingcriteria voor het opnemen van projecten door het Coördinatiepunt zijn:
  - Sectoroverschrijdend karakter;
  - Nut moet het lokale nut overstijgen;
  - Gericht op de prioritaire doelgroep: overheid of sectorale organisaties, met aandacht voor participatie van bredere groep;
  - Kosten/baten en inzet/baten analyse moet positief zijn;
  - Inzetten op interbestuurlijke projecten;
  - Projecten met innovatief karakter;
  - Bijzondere aandacht voor sociale en economische aspecten van kustbeheer;
- § Het Coördinatiepunt zal in haar werking bijzondere aandacht hebben voor het betrekken van de gemeenten bij duurzaam kustbeheer, waarbij de aandacht vooral gericht wordt naar de kustgemeenten. De hinterlandgemeenten zullen indien relevant op projectmatige basis betrokken worden.

Artikel 5: Middelen

Iedere partner engageert zich om voldoende inspanningen te leveren teneinde de werking van het Coördinatiepunt te kunnen bestendigen, met een personeelsbezetting van twee personen met de competenties zoals vermeld in artikel 6, en rekening houdend met de kosten die de uitvoering van het werkprogramma met zich mee brengt. Bij de financiële bijdrage wordt naar een gelijkwaardige bijdrage tussen de partners gestreefd.

Artikel 6: Competenties

- § Het personeelsbestand van het Coördinatiepunt bestaat minimaal uit één personeelslid van universitair niveau met de vereiste kennis, vaardigheden en attitudes in functie van de doelstellingen van het Coördinatiepunt en één personeelslid geschikt voor het uitvoeren van administratieve taken. Het personeel van het Coördinatiepunt kan op vraag van één van de partners optreden als expert in geïntegreerd beheer van kustgebieden.
- § Het personeel van het Coördinatiepunt kan door één van de partners gevraagd worden om een formele representatie waar te nemen namens die partner, op nationale of internationale fora. In dergelijk geval van formele representatie worden de speaking notes vooraf goedgekeurd door het Dagelijks Bestuur.

Artikel 7: Modaliteiten voor de uitvoering van de engagementen

De modaliteiten voor de uitvoering van de engagementen bedoeld in artikel 5, zullen in aparte bilaterale en bij voorkeur meerjarige overeenkomsten met de provincie geregeld worden.

De partners zijn niet gehouden tot enige resultaatsverbintenis ingevolge deze principeverklaring.

Artikel 8: Duur

Deze principeverklaring wordt afgesloten voor een periode van vijf jaar en gaat in op 1 januari 2008.

Na 5 jaar wordt de principeverklaring herzien en mits eventuele aanpassing verlengd, telkens voor een periode van vijf jaar.

Artikel 9: Contacten

De contacten per partner worden weergegeven in bijlage 3 bij protocol.

Brugge, 12 september 2007, opgesteld in zes exemplaren, elke partij verklaart een exemplaar te hebben ontvangen.

Voor het Vlaamse gewest:

K. Peeters, Vlaams minister-president bevoegd voor Havens

H. Crevits, Vlaams minister van Openbare werken, Energie, Leefmilieu en Natuur

Voor de provincie West-Vlaanderen:

J. DURNEZ, gedeputeerde

R. OST, Provinciegriffier

Voor het Vlaams Instituut voor de Zee:

P. Breyne, voorzitter Raad van Bestuur

M. C. Van der Stichele - De Jaegere, secretaris Raad van Bestuur

Melanie De Jaegere

Protocol Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

pagina 6/6

BIJLAGE 1 bij protocol

Doelstellingen van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Globale doelstelling:

Duurzaam en geïntegreerd beheer van het kustgebied in België stimuleren en promoten

De globale doelstelling wordt ondersteund door drie **strategische doelstellingen**:

1. Meewerken aan de implementatie van de aanbeveling van het Europees Parlement en de Raad van 30 mei 2002 betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa
2. Bevorderen van integratie van planning en beleid in het kustgebied
3. Draagvlak creëren voor geïntegreerd beheer van het kustgebied

Om deze drie strategische doelstellingen te bereiken zijn de volgende **operationele doelstellingen** nodig:

1. communiceren en sensibiliseren over geïntegreerd beheer van het kustgebied
2. optreden als aanspreekpunt voor geïntegreerd beheer van het kustgebied
3. een platform aanbieden voor overleg over geïntegreerd beheer van het kustgebied
4. opvolgen van de duurzaamheidsindicatoren van het kustgebied
5. meewerken aan de realisatie van de aanbevelingen van de Europese aanbeveling betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa

Om deze operationele doelstellingen te bereiken moeten de toekomstige **jaarlijkse werkplannen** evenwichtig opgesteld worden waarbij er rekening mee gehouden wordt dat aan alle vijf de operationele doelstellingen acties gerelateerd worden. De acties moeten zich voornamelijk richten op de volgende zaken:

- § **communiceren en sensibiliseren over geïntegreerd beheer van het kustgebied:** Communiceren en sensibiliseren kan via zelf geïnitieerde projecten of door mee te stappen in andere projecten plaatsvinden. Regelmatige expliciete communicatieacties zijn geen specifieke doelstelling; de invulling van deze doelstelling moet zich richten op de twee prioritaire doelgroepen (overheden en sectoren)
- § **optreden als aanspreekpunt voor geïntegreerd beheer van het kustgebied:** Het Coördinatiepunt moet als internationaal aanspreekpunt dienen en als nationaal, hierbij zijn de primaire doelgroepen overheden en sectoren, aanspreekpunt worden voor het brede publiek is geen doelstelling maar moet ook niet uitgesloten worden. Het Coördinatiepunt kan ondersteuning bieden bij het zoeken naar extra financiering voor andere besturen en actoren aan de kust.
- § **een platform aanbieden voor overleg over geïntegreerd beheer van het kustgebied;** de invulling van deze doelstelling wordt gereflecteerd in de structurele werking en moet uitgebreid worden met het aanbieden van een tijdelijk platform bij specifieke, actuele problemen en met het aanwezig zijn in andere overlegstructuren om de rol als facilitator kenbaar te maken. De partners kunnen het Coördinatiepunt inzetten om die facilitatorrol in te vullen.
- § **opvolgen van de duurzaamheidsindicatoren van het kustgebied;** de invulling van deze doelstelling moet in samenwerking met het VLIZ uitgevoerd worden
- § **meewerken aan de realisatie van de aanbevelingen van de Europese aanbeveling betreffende de uitvoering van een geïntegreerd beheer van kustgebieden in Europa:** Het Coördinatiepunt moet meewerken aan de realisatie van de aanbeveling, aangezien het Coördinatiepunt uiteindelijk de vector van deze aanbeveling is. Hier valt dus het meewerken aan de nationale inventarisatie en rapportage onder. Ook de internationale samenwerking in het kader van de richtlijn valt hieronder en moet door het Coördinatiepunt vervuld worden mede door het uitstekende internationale imago van het Coördinatiepunt.

Figuur:
Voorstel doelstellingen Coördinatiepunt

Doelgroepen

Primaire doelgroepen:

Overheden: Aangezien het Coördinatiepunt een coördinerende organisatie is zijn overheden de primaire doelgroep waartoe het Coördinatiepunt zich moet richten. Hierbij zijn alle bestuurlijke niveaus evenwaardig en van gelijk belang: het lokale, het provinciale, het gewestelijke en het federale niveau.

Sectorale organisaties: sectorale vertegenwoordigingen van overheden, sectorale belangengroepen, NGO's, ...

Secundaire doelgroep:

Brede publiek/burger: Dit betekent niet dat het Coördinatiepunt zich niet mag richten op burgers bij specifieke projecten. Het Coördinatiepunt kan en mag een aanspreekpunt zijn voor en communiceren en sensibiliseren over GBKG naar burgers toe. Een draagvlak creëren voor het geïntegreerd beheer van kustgebieden gebeurt immers niet enkel op bestuurlijk niveau. Om op bestuurlijk niveau een reëel draagvlak te creëren moet er bij de basis, de burgers eveneens een draagvlak zijn. Dit is echter geen primaire focus voor het Coördinatiepunt maar kansen om het draagvlak bij de burger te vergroten kunnen benut worden.

BIJLAGE 2 bij protocol

Organisatiestructuur van het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Bestuurlijk overleg

Het bestuurlijk overleg is samengesteld uit hogere ambtenaren, met een duidelijk mandaat van de minister. De minister duidt de vertegenwoordigers aan. De niet-ministeriële afgevaardigden hebben een duidelijk mandaat van hun respectievelijke bestuurders of directie.

Functie: Het bestuurlijk overleg heeft als taak:

- § sectoroverschrijdende thema's (bijvoorbeeld projecten, beleidsvoornemens, beleidsplannen) met alle betrokken administraties openlijk te bespreken, hierover te overleggen en informatie uit te wisselen. Hierdoor worden conflicten voorkomen en wordt gestreefd naar een duurzamer beheer van de kust;
- § oplossingen en adviezen voor conflicten voor te stellen en strategische sturing inzake duurzaam kustbeheer voor te bereiden. De voorstellen van het Bestuurlijk overleg worden vervolgens ter goedkeuring voorgelegd aan de bevoegde ministers met oog op de onderlinge afstemming van het beleid inzake duurzaam kustbeheer;
- § een bijdrage leveren aan de inhoudelijke sturing van het Coördinatiepunt;
- § de klankbordgroep (kustforum) te organiseren;
- § ad-hoc werkgroepen op te richten indien wenselijk.

Voorzitterschap: beurtrol onder de financierende partners van het Coördinatiepunt.

Samenstelling:

Voor de federale overheid een vertegenwoordiger van

1. Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu, Directoraat-generaal Leefmilieu. Deze FOD kan desgewenst experts uitnodigen uit andere federale diensten;
2. DG Leefmilieu kan agendamatig andere FOD's of DG's betrekken.

Voor de Vlaamse gemeenschap een vertegenwoordiger van

3. Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust, afdeling Kust
4. Departement Mobiliteit en Openbare Werken, afdeling Maritieme toegang
5. Agentschap voor Natuur en Bos
6. Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Vlaamse Milieumaatschappij, Afdeling Ecologisch toezicht
7. Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Internationaal Milieubeleid
8. Departement Ruimtelijke Ordening, Woonbeleid en Onroerend Erfgoed
9. Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen
10. Vlaams Energieagentschap
11. Agentschap infrastructuur, afdeling planning en coördinatie
12. Toerisme Vlaanderen
13. Dienst voor Zeevisserij
14. Vlaams Instituut voor de Zee

Voor de provincie West-Vlaanderen en de kustgemeenten, vertegenwoordiger van

15. Provincie West-Vlaanderen (1 effectief, mogelijkheid om bijgestaan te worden door experts of waarnemers uit andere diensten)
16. Autonoom Provinciebedrijf Westtoer
17. Kustgemeenten (1 effectief, bijgestaan door 2 waarnemers uit andere gemeenten)

Vergaderfrequentie: minimaal 1, maximaal 2 maal per jaar.

Taakgroep

De taakgroep heeft als functie:

- § praktische en concrete opvolging van geïntegreerd kustzonebeheer
- § ad hoc werkgroepen op te richten indien wenselijk
- § de taakgroep rapporteert aan het Bestuurlijk overleg

Voorzitterschap: jaarlijkse beurtrol onder de financierende partners van het Coördinatiepunt.

Samenstelling: De taakgroep bevat vertegenwoordigers uit alle bevoegdheidsdomeinen relevant voor geïntegreerd kustbeheer. Ook de provincie en de federale overheid duiden een of indien relevant meerdere vertegenwoordigers aan om in de taakgroep te zetelen. De taakgroep is samengesteld uit ambtenaren belast met de dagdagelijkse opvolging van GBKG.

De gemeenten zijn niet vertegenwoordigd in de taakgroep. Vanuit de vermelde administraties kunnen meerdere ambtenaren deelnemen aan de vergadering als experts.

De agenda wordt dusdanig opgemaakt, dat deelname aan een deel van de vergadering mogelijk wordt gemaakt.

Volgende bevoegdheidsdomeinen zijn vertegenwoordigd:

- zeewering
- maritiem verkeer
- natuurbehoud
- milieu
- ruimtelijke ordening
- toerisme
- visserij
- monumenten- en landschapsbeleid
- grondstoffenbeleid

Aan de taakgroep worden vertegenwoordigers van volgende instanties toegevoegd:

- § Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Vergaderfrequentie: 4 maal per jaar.

Dagelijks bestuur:

Het dagelijks bestuur staat in voor:

- § de dagelijkse opvolging en aansturing van de werking van het secretariaat
- § de financiële opvolging
- § het Bestuurlijk overleg voor te bereiden en een duidelijke agenda voor het Bestuurlijk overleg samen te stellen
- § gevolg te geven aan de beslissingen van het Bestuurlijk overleg

Voorzitterschap: beurtrol onder de partners van het Coördinatiepunt. Voor eerste jaar VLIZ.

Samenstelling: één vertegenwoordiger per partner (aan te passen als het partnerschap wijzigt):

1. provincie West-Vlaanderen
2. Agentschap voor Natuur en Bos
3. Agentschap voor Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK), afdeling Kust
4. FOD Leefmilieu
5. VLIZ

Vergaderfrequentie: minstens 4 maal per jaar.

Ad-Hoc Werkgroepen

Ad-hoc werkgroepen kunnen opgericht worden door het Bestuurlijk overleg of de taakgroep, als de nood zich voordoet. In de werkgroepen worden thema's opgenomen:

- § die te gespecialiseerd zijn voor de taakgroep
- § die specifiek de lokale overheden aanbelangen
- § betreffende specifieke projecten of projectmedewerking van het Coördinatiepunt

De werkgroepen hebben een tijdelijk karakter. De samenstelling zal variëren naargelang het onderwerp van de werkgroepen. Er zal over gewaakt worden dat de partners op lokaal niveau betrokken worden waar dit relevant is. De ad-hoc werkgroepen delen de bevindingen van hun werkzaamheden mee respectievelijk het Bestuurlijk overleg of de taakgroep. Er wordt gestreefd om minimum twee ad-hoc werkgroepen per jaar op te richten.

De klankbordgroep wordt georganiseerd door het Bestuurlijk overleg. De functie van de klankbordgroep is de informatiedoorstroming van en naar maatschappelijk middenveld verzorgen; kans geven aan alle betrokkenen om nieuwe thema's inzake duurzaam kustbeheer naar voor te schuiven.

Samenstelling: maatschappelijk middenveld (NGO's, etc.). Het Coördinatiepunt onderzoekt momenteel de wenselijkheid, samenstelling en vorm van de klankbordgroep.

Secretariaat

Het secretariaat is vertegenwoordigd in alle voorgaande overleggroepen.

Het secretariaat zorgt naast de dagelijkse werkzaamheden voor

- § Het uitnodigen van de leden voor de respectievelijke overlegstructuren (Bestuurlijk overleg, taakgroep, dagelijks bestuur)
- § Het opstellen van een duidelijke agenda voor de bijeenkomsten
- § Het opstellen van de verslagen van de diverse bijeenkomsten
- § Het opvolgen van de beslissingen die genomen zijn in de taakgroep, het dagelijks bestuur, de klankbordgroep en indien wenselijk van de ad-hoc werkgroepen

Het secretariaat dient specifiek aandacht te besteden aan de consistente en duidelijke opstelling van de agenda's van de verschillende overlegstructuren. Hierbij is het aan te bevelen om de agenda van de taakgroep indien nodig thematisch op te delen om een vlotte behandeling van de punten te garanderen.

Bijlage 3 bij protocol: contactadressen per partner

Adres Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer

Provinciaal Ankerpunt Kust

Wandelaarkaai 7, 8400 Oostende

T 059 34 21 47

F 059 34 21 31

Kathy Belpaeme – E kathy.belpaeme@kustbeheer.be

Hannelore Maelfait – E hannelore.maelfait@kustbeheer.be

Sylvia Theunynck – E sylvia.theunynck@kustbeheer.be

Partners in het Coördinatiepunt Duurzaam Kustbeheer:

Provincie West-Vlaanderen

Provinciehuis Boeverbos

Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries

T 050 40 34 52

Effectief lid: Rik Samyn – E rik.samyn@west-vlaanderen.be

Plaatsvervangend lid: Peter Norro – E peter.norro@west-vlaanderen.be

Vlaamse Overheid, Agentschap voor Natuur en Bos, Cel Kustzonebeheer

Vlaamse Overheid

Agentschap voor Natuur en Bos

Zandstraat 255, 8200 Sint-Andries

T 050 45 42 50

Effectief lid: Jean-Louis Herrier – E jeanlouis.herrier@lne.vlaanderen.be

Plaatsvervangende leden:

Ilse Killemaes – E ilse.killemaes@lne.vlaanderen.be

Hannah Vannieuwenhuyse – E hannah.vannieuwenhuyse@lne.vlaanderen.be

Evy Dewulf – E evy.dewulf@lne.vlaanderen.be

Vlaamse Overheid, Maritieme Dienstverlening & Kust, Afdeling Kust

Vlaamse Overheid

Afdeling Kust van de Administratie Maritieme Dienstverlening & Kust

Vrijhavenstraat 3, 8400 Oostende

T 059 55 42 14

Effectief lid: Peter De Wolf – E peter.dewolf@mow.vlaanderen.be

Plaatsvervangend lid: Miguel Berteloot – E miguel.berteloot@mow.vlaanderen.be

AFDELING KUST
Vlaamse overheid

Vlaams Instituut voor de Zee

Vlaams Instituut voor de Zee

Wandelaarkaai 7, 8400 Oostende

T 059 34 21 30

F 059 34 21 31

Effectief lid: Jan Mees – E jan.mees@vliz.be

Plaatsvervangend lid: Ann-Katrien Lescrauwaet – E annkatrien.lescrauwaet@vliz.be

Waarnemend lid binnen het Dagelijks Bestuur van het Coördinatiepunt

Federale Overheidsdienst Volksgezondheid, Veiligheid van de Voedselketen en Leefmilieu

Directoraat Generaal Leefmilieu, Sectie Marien Milieu

Victor Hortaplein 40, bus 10, 1060 Brussel

T 02 524 96 27

Effectief Lid: Michael Kyramarios – E michael.kyramarios@health.fgov.be

